

**Recusatio Tridentinae synodi anno 1546 a statibus
Augustanae Confessionis Germanice euulogata, & nunc
primum Latine edita : rationes item initio compendio
recitantur, cur eiusmodi Synodi etiamnum deuitandae sint.**

<https://hdl.handle.net/1874/430204>

3

RECUSATIO

TRIDEN-
TINAE SYNODI
ANNO 1546 A STATIBVS
Augustanae Confessionis Ger-
manicè euulgata, & nunc
primùm Latinè
edita.

RATIONES ITEM INITIO COM-
pendiò recitantur, cur eiusmodi Synodi
etiãnum deuitandæ sint.

BASILEÆ

REVISED

TRIDEN

THE

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

CAVSAE CVR TRI
DENTINVM CONCILIVM

aliaq; ei similia, p̄is recusanda
ac detestanda sint.

QVIA non est legiti-
mè ab Imperatore
indictum de consen-
su Principum & pe-
titione piorum Episcoporum, si-
cut olim uetera concilia. Nā præ-
ter alias notissimas historias, &
evidentissima testimonia, etiam
Nicolaus Cusanus Cardinalis li-
bro 3 de Concordia Catholica,
cap. 13 testatur omnes synodos
à Cæsaribus conuocatas, usq; ad
annum Domini 900. Citat quo-
que Anastasium bibliothecariū
Pontificis idem asserentem.

2 Quia non præsidebit ei Im-

4
perator, ut olim in synodis factū
est, ubi Imperatores per se uel per
suos legatos præfederunt, eo que
aliquantò tranquillius & minus
partialiter synodi actæ celebratæ,
que sunt.

3 Quia omnes Episcopi conuo-
cati & conuocādi, sunt adeò hor-
rendis iuramentis Papæ obstri-
cti, ut etiam uera dicere contra Pō-
tificem saluo iuramento non pos-
sint, quod testatur Pius Secūdus
in quadam epistola. Quid ergo
sperari ex tali coniuratorum co-
horte potest, aut debet?

4 Quia cum anno 1522 in Co-
mitijs Noricis ageretur de remit-
tendo iuramento Episcopis in fu-
tura synodo, clarè dixit Legatus
Papæ, hoc fieri non posse, Quia
hoc nihil aliud esset, quàm colli-
gare

5
gare manus Papæ, ut in actis eius
conuētus Fasciculo rerum scien-
darum insertis habetur. Hinc ui-
demus Papam uelle alijs omnib.
in synodo esse manus colligatas,
sibi uerò soli liberis & expeditis.

5 Quia ibi Papa uult per suos
præsidere, & omnia pro arbitrio
administrare, qui cum reus sit &
pars, non potest ullo iure præses
ac gubernator esse, etiam si alio-
qui ei id de iure conueniret.

6 Quia nota est Papæ, & eius
curtisanorum perfidia, crudelitas
& ueneficia, quibus audacissimè
in omnes grassantur, & facillimè,
quos uolunt, tollunt. Quis ergo
eis aut uitam suam ausit credere,
aut illis audebit ibi reclamare?

7 Quia est cōtra decreta Impe-
rij: nam sæpe decretum est in plu

6

ribus comitijs, ut fieret synodus
in Germania, in aliqua ciuitate li-
bera. Item, ut esset synodus Chri-
stiana, legitima, libera, & c.

8 Quia locus est nimis angustus
pro magna multitudine hominũ,
eorumq; non uulgarium aut gre-
galium, quę ad legitimas synodos
conuenire solet ac deberet, ut Cō-
stantiæ plerunque 30000 homi-
num peregrinorũ uisse dicuntur
Cui etiam pro longiori tempore
commodæ mansiones curandæ
essent. Non enim possunt homi-
nes literati ita turmatim in uno
contubernio habitare, ut milites,
aut nauatæ, aut rustici. Ipsa etiam
angustia loci & frequentia homi-
num diutius commorantium, ne-
cessariò ibi pestem gigneret.

9 Quia annona sufficiens & tali-
bus

bus hominibus conueniens tole-
 rabili precio in illis angustijs mō-
 tum haberi nequit, ubi nec crescit
 multum, nec aduehere ex longin-
 quis locis facile est, cū nec uia
 curribus in omnes partes sint a-
 ptæ, nec nauigia accedere & di-
 scedere queant: Nō enim est illud
 flumen ad nauigationem idoneū,
 nisi ratibus tantū. Sic & proxi-
 ma itinera per aliquot plures dies
 ac hospitia circumquaꝑ tum an-
 nonæ caritate, tum loꝝ angu-
 stia & paucitate accedentibus ac
 abeūtibꝫ noxia & molesta erūt.
 10 Quia locus est æstate nimium
 feruidus, ob summam congrega-
 tionem & reflexionem radiorum
 Solis, Et cōtra hyeme, ob nimias
 niues, Alpes & flumen, quod non
 sine causa nomen habet ab Ate, ul

8
tra modum frigidus. Quæ intem-
peries cæli quomodo conueniet
peregrinis & literatis hominib.
quorum ualetudo plerunque im-
becillior esse solet?

11 Quia locus est nimium remo-
tus Principibus, Episcopis & Re-
gibus circa mare Balticum, in An-
glia & Scotia habitantibus, quo-
rum multorum plurimū interest
ut personaliter cum conuenienti-
bus familiaribus ac ministris ad-
sint coram, & suum ius contra Pa-
pam Ecclesiæ Dei oppressorem,
& sinceræ Iesu Christi religionis
corruptorem ac atrocissimū per-
sequutorem tueantur.

12 Quia cum locus esse debeat li-
berrimus & tutissimus, ut quisq;
pro arbitrio uenire, manere & a-
bire incolumis possit, Ille profe-
ctò ta-

etò talis non est. Nam & per multas Clusas (ut uocāt) aut claustra angustiasq; montium & locorum transeundum est itinere integræ hebdomadæ: Quas angustias, si quis latrunculus occupet, omnia pro arbitrio tum in capiendis hominibus, tum & in prohibendo comeatu aget. Præterea ibi habet munitissimam arcem Cardinalis Pontifici arctissimis iuramentis obstrictus ac deuotus: Quis ergo ausit se illi loco credere, aut tibi liberè contra eos loqui?

13 Quia tota forma istius synodi praua ac præiudicialis est, ut abūde R. D. Petrus Paulus Vergerius Episcopus Iustinopolitanus & gentilis meus, enumeratis omnibus talium synodorum partibus descripsit, in eo Italico libro, quē

11

de Conciliabulo Tridentino, An
ni 1552 conscripsit. Antequã er-
go conueniretur, oporteret con-
stitui communi consensu, cum a-
liarum nationum & Ecclesiarum
tum præcipuè Romani imperij,
de tota forma celebrandæ synodi,
Præsertim autem, de modo dispu-
tandi aut inquirendæ ueritatis, in
quo caput totius rei situm est. Id
enim nisi prius fuerit constitutū,
aut frustra ibi tumultus ciebitur,
aut irrito conatu discedetur: Aut
etiam, de arbitrio potentioris par-
tis, omnia contra ius ac fas de-
cernentur.

14. Quia totus mundus iam secu-
lis multis accusauit Romanam se-
dem atque adeò totum clerum, tã-
quam longè deploratissimos, ac
perditissimos. Quin & ipsi Pon-
tifices

tifices atque Cardinales, uidentes suum & suorum perditissimum statum, sæpius conscripserunt ac decreuerunt reformationes, quas tamen nunquam uel in minimo seruarunt. Noriberge in comitijs anni 1552 disertè confessus est Pōtifex per suum legatum, omnium præsentium malorum fontē esse Romanam curiam. Scripserunt etiam postea per quosdam Cardinales per Concilium Tridentinū & in comitijs Augu. anni 1548. quasdam sui status reformationes quas tamen nec in minimo quidē obseruarūt. Quid igitur prodest cum his adeò incorrigilibus ac desperatæ maliciæ hominibus concilia celebrare, aut reformationes scribere, nisi prius constituerit, qua ratione cogi, ac in ordine

nem retrahi queant, ut uolentes nolētes decretis synodi ex uerbo Dei factis pareant? De hoc igitur prius cettò statuendum esset, alio qui opera & impensa in celebrando Concilio, & reformandis illis desperatæ peruicaciæ hominibus ludetur: sicut & in concilio Constantiensi & Basiliensi alijsq; innumeris, frustra eorum reformatio tentata est.

15 Quia aduersarij statuerūt Cōstantiæ, & alioqui multum disputant, hæreticis non esse seruandā fidem: nos uerò tales esse dudum proclamauerunt: quare facile eriteis, ubi nostros intra Tridentinas angustias, retia aut laqueos habuerint, conclusionem adiungere, esse ius ac fas sibi eos iugulare. Cuius suæ perfidiæ ac periurij exempla

13
pla abundè dederunt in exurēdis
contra datam fidem & saluū con-
ductum Hufsio, & Hieronymo
Pragensi.

16 Quia multipliciter contra o-
mne ius & fas in proximis conci-
lijs egerunt, ut quod eodem tem-
pore ac simul initio anni 1546 &
concilium Tridenti agere cœpe-
runt, & crudelissimum bellum cō-
tra nostras Ecclesias, regiones &
principes mouerunt, sine omni
præcedenti dñiudicatione, aut a-
ctiōne legitima: imò etiam sine in-
dictione belli, quod nec Ethnici
quidem olim factitarunt. Quis
unquam audiuit aut cogitauit ta-
le concilium posse esse legitimum
Christianum ac pium? Fieri san-
ctum, ut iam quoque idem medi-
tetur, & uel statim ab initio faciāt,

uel paulò post, ubi nostri ad concilium profecti fuerint.

17 Quia in prædicto conciliabulo nec ipsi quidem Cæsareæ M. ius suum tunc seruatum est. Nam Papa cum quibusdam alijs regibus & principibus conspirauerunt & subito suum conciliabulum in præiudicium C. M. Bononiam transtulerat, remanentibus tantum quibusdam Cæsareanis Episcopis. Nec potuit C. M. Episcopi Germaniæ, & totum imperium, quantumuis multum laborarēt (quod eorum scripta euulgata testantur) efficere, ut denuo fugitiua illa Papæ mancipia Tridentum redirent. Quod si C. M. tunc in magno flore potentiæ existenti, non est seruata fides, quomodo nobis seruaretur? Quis ergo ausit cum istis hominibus

minibus concilium celebrare:

18 Quia certissimum est Papam
 eò conuocare nō magno cum de-
 lectu optimos doctiss. & pientiss.
 uiros, ac spiritu zelo que Dei ple-
 niss. ut omnino fieri oporteret:
 sed contra quasdam feces, sordes
 ac uomicas perditissimorū sibiq̄
 addictissimorum hominum, per
 quos omnia quæ uult, efficiat, ac
 obtineat. Non enim tantum pes-
 simos ac indoctissimos homines
 promouet ad Episcopatus in Eu-
 ropa existentes, sed etiam creat &
 facit quot uult titulares Episco-
 pos, alium Constantinopolitanū
 Ierosolim. aut Antiochenum, a-
 lium Alexandrinum, Sidonien-
 sem, aut Tyrium, aliorumq̄ loco-
 rum sub Turca existentium, aut
 etiam prorsus deletarum ciuitatū

Qui nunquam uel fuerūt ibi, uel
 eo proficisci (quantūuis id deri-
 dentes Deum & homines, iurēt)
 cogitant. Tales laruas Episcopo-
 rum, Archiepiscoporum & Pa-
 triarcarum, magna specie titulo-
 rum: uestimētorum & pomparū
 ornatas, ut Tragicos quosdam re-
 ges in ludibrium ac contumeliam
 Christi, eius Ecclesie, & omnium
 Christianorum ad synodos able-
 gat. Quis uerò grauis doctus ac
 pius uir, cū talibus perditissimis
 hominibus, aut etiā laruis seu per-
 sonatis Episcopis agere uelit, aut
 quid tandem doctores Christi cū
 eis boni efficere possent?

19 Quia nostri eo missi anno
 1552 Cum quidē eis grauiſsimis
 uerbis ac promissionibus tum ab
 illo cœtu, tum & à C. M. sanctē
 esset

esset promissa plena audientia, ac
 ius dicendi quæ uellent in toto cō
 cilio, nunquam tamen ut audiren
 tur, obtinere potuerunt, quantū
 uis plurimum instarent ac sollicita
 rent, idēq; unā cum Cæsaris lega
 tis uiris longè amplissimis. Quod
 prolixè Sleidanus in Historia, &
 Vergerius in proprio libello, cu
 ius supra mētionem feci, ostēdit.
 Quid ergo attinet nostros ad talē
 cœtum cum periculo ire, ubi tan
 tū ludibriō sint omnibus, & nec
 audiantur quidem, nedum ut eo
 rum sermo aut disputationes ma
 gnificent, aut quicquam obtineāt.
 20 Quia satis ostēdit Vergerius
 & alij, quosdam paulò meliores
 ac sinceriores à præsidentibus Pō
 tificijs tantū ideo synodo amotos
 quòd animaduersum est, eos ali-

quanto liberius locuturos. Quia de causa etiam ipse Vergerius non fuit in eo conciliabulo admittus, aut auditus, sed coactus irrito conatu abire.

21 Quia nostra presentia tantum uidebimur approbare illum cœtum, & uerè pro concilio agnosce re, uidebimur etiam legitime au diti, iudicati, & damnati. Nemo enim præsumitur tam insanus esse, ut si eum latrones, aduersa factio, aut etiam prorsus partiales iudices, ad suum iudicium aut synodum uocet, sit eò profecturus. At illi Papæ præsidentes & Episcopi, sunt uerè spirituales latrones, per Ecclesiam Christi horribiliter grassantes.

22 Quia plurima impia decreta manifestè nostram religionem damnantia

nantia, sunt iam in eo conciliabulo anno 1546 facta, cum (ut supra dictum est) simul armis contra nos sunt grassati, ea decreta illi non tantum non uolent irrita facere, sed etiam omni studio ac ui confirmabunt. Quid ergo nos ibi ageremus, ubi iam contra omne ius ac fas damnati sumus una cum uera doctrina? Nisi fortasse sententiam iniustae damnationis audire libet quo omnia tanto magis iuste ac legitime peracta esse uiderentur.

23 Quia non tantum frustra, sed & perniciosè omnis synodus & disputatio, & iudicium de doctrina sumitur, ubi non uera norma aut mensura inquirendae ueritatis adhibetur. At aduersarij nolunt, ut solam lucernam uerbi Dei pedibus nostris propositam sequa-

mur, solumq̄ dilectum filium unicum dominum ac magistrum nostrum audiamus, ac ex eius doctrina de uera ac falsa religione iudicemus. Sed contrā dicunt scripturā esse normam ac regulam seu lucernam obscuram, fallacem, imposturā plenam, & ideo negligendam. Verū sua concilia, decreta, traditiones, & alia hominum scripta ac commenta esse sequenda. Quis ergo tam prophanus, aut etiā extremè impius esse uelit, ut causas Iesu Christi tā prauis fallacibusq̄ ipsorum normis iudicari pati uelit? Necessè igitur est tale conciliabulum uitari.

24 Quia Pontifex Roman. nos iam dudum atrocissimè dānauit, quin & extrema crudelitate et immanitate igni & ferro est persecutus,

tus: imò & in proximis indictionibus concilij nos satis perspicuè hæreseos accusat. Quid ergo nos efficeremus aut boni speraremus in eius conciliabulo? Quare merito id (si sapiunt) omnes uerè boni ac p̄ij omni studio deuitabunt.

Lutherus p. m. prolixè urget illud argumentum in ultimo cōtra Pontif. libro, quòd quoniam ille sibi tale tantumq̄ regnum aut superioritatem usurpet, ut nō tantum supra singulos doctores, aut Episcopos, sed etiam supra totam Ecclesiam ac synodos uniuersales esse ac imperitare uelit, frustra sit celebrare synodos, quas Pontifex pro arbitrio irritas facere possit. Multo enim satius esse ipsi Papæ rem totam demandare, eumq̄ simpliciter orare ac obsecrare, ut ipse

modò decernat, quid pro uero,
 aut falso haberi, nòsue in posterũ
 credere uelit, quàm tãtos sũptus
 ac labores in concilium frustra in
 sumere. Nec tantũ Papa ac sui se
 ductores ita sentiunt ac disputãt,
 sed & omnes status ei adhærẽtes.
 Nam Ratisponæ anno 1541 cũ
 in disputatione à toto Imperio cõ
 stituta ex uerbo Dei aliquot arti
 culi nostræ doctrinæ essent com
 probati, & C. M. eos uellet reci
 pere ac confirmare, idẽ etiã Euã
 gelici status maximopere secun
 dum decreta priorum comitiorũ
 flagitarent: contra omnes Pontifi
 cĩ ordines simpliciter, ardentissi
 meq; iusserunt, & decreuerũt om
 nia esse arbitrio Pontificis cõmen
 danda & concredenda, ut is pro li
 bitu statuatur. Siquidem iste de
 bet

debet esse exitus nostrarum dispu-
 tionū & actionum cum aduersa-
 rijs, & id iustum ac pium est, tum
 rectius id ab initio fiet, ut ei res to-
 ta demandetur. Aut si id omnino
 est iniustum, sicut est iniustissimū
 & duo proxima concilia Constan-
 tiense & Basiliense decreuerūt cō-
 cilium esse supra Papā, tum cedat
 ille prius de ista suæ Tyrānidis ar-
 ce, seque cōcilio ac eius decretis pu-
 blicè solenniterque subijciat. Idēque
 & ei adherentes status confirmēt.
 Alioqui omnis actio, labor, ac sū-
 ptus frustra suscipiuntur. Si enim
 acta decretaque conciliabuli Papæ
 displicuerint, mox omnia pro ar-
 bitrio irrita faciet.

26 Summa Lutherus satis idēque
 omnino prophético spiritu ostē-
 dit, quid de Pontificijs cōcilijs sen-

24
tiendum sit, illa sua pictura Papæ
insidentis sui, quam quia proprio
scripto declaravi, nunc non proli-
xius tractabo. Qui ergo delecta-
tur illo benedicto Papæ munere,
is adeat eius synodū, reperiet om-
nino in copia, quo perfruatur. Po-
stremò cōsiderentur & exempla
ueterum, quæ ad uerbum ex La-
tina Euangelicorum recusatione
anni 46 adijciemus: ita enim ibi
ad uerbum habetur.

Extant plura & uetera & pro-
bata exempla sanctorum patrum
qui synodos defugerunt, quanquā
autoritate summa indictas, cū su-
spicabantur non hoc agi, ut ueri-
tas patefieret: Sed ut stabiliretur
aut tyrannis aut impium aliquod
dogma.

Imperator Constantinus edi-
cto

cō luculenter & seuerè scripto,
 præcepit gubernatoribus Eccle-
 siarum, ut in Tyro conuenirent.
 Et si aliqui eò uiri boni & Deum
 rectè colentes accesserunt, ut Po-
 tamion martyr: tamen plures E-
 piscopi colludebant cum Ario.
 Cum igitur Athanasius uideret
 se habiturū esse iniquos iudices,
 noctu discessit, cum mēz ad Impera-
 torem, qui non procul erat, uenisset,
 coram Imperatori, quāquam
 irato se excusauit.

Deinde Constantius synodū
 Antiochiæ coegit frequētissimā.
 Ad hanc noluit accedere Maxi-
 mus Ierosolymorum Episcopus,
 cum quidem loci uicinitas eum in-
 uitare posset: sed norat, quo uo-
 luntas Constantij propendebat,
 uel potius quid machinarentur il-

li impostores, qui mirificis technis deprauabant Imperatoris animum.

Postea cum Photinus horribilem tumultum in Pannonia excitasset renouans ueterem Ebionis blasphemiam, ac negans in Christo duas esse naturas, Imperator, ut in rem magna, synodum conuocaret Syrmium. Ad hanc magnitudo negotij inuitare debebat omnes, praesertim qui non longè aberant. Venit autem eò magna frequentia Arianorum, quæ cum suspecta esset pijs Episcopis in Occidente, plurimi eò accedere noluerunt. Ex præcipuis uerò uenit eò Hispanus quispiam Osius Cordubensis Episcopus, qui & Nicenæ interfuerat, quæcque Imperator propter nominis celebritatem peculiariter

liariter euocarat. Cumq̄ ibi astu
tè deprauatum esset Nicenū sym
bolum, Osius ambignitatem uer
bi, quod insertum erat, stulta opi
nione tranquillitatis approbavit.

Postea cum eius autoritatē hæ
retici allegarent, Ecclesiæ in mul
tis regionibus perturbatæ sunt.
Ideo Hilarius asperè queritur de
Osio, eiq̄ non solum impruden
tiam, sed etiam leuitatem tribuit.
Quare multo satius fuisset Osiū
non uenire in synodum.

Cyrillus Episcopus Hierosoly
morum, qui defēdit *ὁμοῦσιον* & cū
Gregorio Nazianzeno tandē cō
sensit, aliquoties citatus à synodis
non accessit ad eas, ac primus dici
tur usus scripta appellatione.

Imperator indixerat ut Medio
lani conuenirent Episcopi ex O-

riente & Occidente. Ibi cum Paulinus Episcopus Treuerensis, & pauci quidā alij animaduernerent Auxētium fauere Arianis, statim initio discesserunt, ac fuerunt ceteris autores discedendi. Non enim uolebant prætextu synodorum deleri ueritatem.

Cum igitur similes causas habeamus, ne Tridentinam synodū probemus, quales illi habuerunt in fugiendis aut relinquendis impijs synodis, satis nos & hæc causæ, & hæc exempla excusant.

MATTH. FL. ILLY-
RICVS.

EVERENDISSIMI,
 Reuerendi, Nobiles,
 doctissimi & dilecti ho-
 rum temporū Roma-
 ni Episcopi, Dñi Pauli huius no-
 minis tertij, commissarij & legati,
 alijsq; Cardinales, Episcopi, præ-
 lati, & absentiu legati, nuncijs, hoc
 tempore Tridenti congregati, do-
 mini clementes, & beneuoli. Cū
 Paulus ille Romanus Episcopus
 partes indicendi, cōuocandi que
 concilij Tridentini non dubitaue-
 rit sibi denuo superiore anno ar-
 rogare hoc potissimum (quemad-
 modum id bulla hac de re edita fa-
 tis testatur & declarat) concilio,
 ut in eo uestra, aliorum que sibi
 deditorum Cardinalium, Episco-
 porum & prælatorum opera, de
 controuersis Christianæ nostræ

30
Religionis & fidei articulis, certū
quod determinaretur, atque de-
cideretur, & in hoc sūmo, maxi-
mi que omnium momenti, utpo-
te religionis & fidei negocio, non
leue quippiam, neque quod so-
lūm illum Rom. Episcopum, ip-
sius que cōplices attingat, sed tam
omnipotētis Dei gloriam, quā
totius Christianæ reipublicæ, at-
que in ea uel maximè Electorum,
principum & ciuitatum Christia-
næ confessionis, Augustæ Impe-
ratori exhibitæ, cōfœderatarum,
tanquam alterius in mota contro-
uersia partis, præsentem & æter-
nam, uel salutem, uel exitium spe-
ctet. Ideò Reuerendissimorum,
illustrissimorū & c. Archiepisco-
porum, Electorum, principum,
prælatorum, comitum, domino-
rum

rum, ciuitatum & ordinum, Augustanæ, adeoque uerè Christianæ cōfessionis addictorū nomine coram V. R. & c. Nos N & N ut pote illorum (& c.) peculiariter in hoc constituti cōmissarij & mā datarij comparemus, eam sustinētes potestatem, auctoritatem que, cuius copiam & exemplum V. R. & dignitate præsentem offerimus & cognoscēdum exhibemus. Ac protestatum initio uolumus, nos hac nostra præsentia & comparitione loco prædictorum iam illustrissimorum & clementissimorum nostrorum dominorum, principum & primariorum nequaquā uel in sæpius iam, nominati Romani Episcopi, raptam sibi superioritatem, auctoritatem & iurisdictionem, uel Lystricum ipsius cō

cilium; eius' que iudicium, uel de
 cisionem ullo modo, si quid cōtra
 sacrosancti Euangelij, & diuinæ
 Scripturæ ueritatem constituere
 ausum fuerit, consentire, uel silen
 tio, aut expresso suffragio cōpro
 bare. Deinde testamur eodem
 modo ut ante, nos præsentē hanc
 actionem, in nullius hominis, cu
 iuscunq; demum ordinis sit & di
 gnitatis, uel cōtumeliam, uel etiā
 detrimentum instituere: sed ad eā
 suscipiendam summa & ineuitabi
 li necessitate totius Ecclesiæ ueræ
 & catholicæ, quin & honorificen
 tissimè iam nominatorū nostro
 rum clementissimorum, beneuo
 lentissimorum' que dominorum
 principalium, solummodò tuen
 dæ ueritatis, sacrosancti' que uer
 bi diuini causa, & ad impetrandā
 Chri-

33
Christianam & iustam status Ec-
clesiastici reformationem, moue-
ri accipelli.

Tertiò protestamur etiam pu-
blicè, coram ipso deo & uniuerso
Mundo, nostros clementissimos
& beneuolentissimos dominos
principales, ac primarios, suæ do-
ctrinæ & confessionis licitam, le-
gitimam & Christianam exami-
nationem, & disputationē nequa-
quam detrectare, defugere, aut re-
cusare, sed potius, ut in cōmuni, li-
bero, Christiano & nullo graua-
to præiudicio concilio, eis compa-
rere, & causam controuersæ reli-
gionis, iuxta Dei uerbum, & sa-
cro sanctæ Scripturæ sententiam
diudicare sine periculo liceat, nō
solū sese ultro iam offerre, sed sem-
per illud ipsum summè expetiuis-

34
se, & adhuc uehementi desiderio
exoptare. Quòd autem coram v.
R. & dig. cōparere, & hanc grauif-
simam fidei cōtrouersiam, ad con-
cilium illud Tridentinum referre
grauantur, habent sui huius cōsi-
lij rationes iustas, graues, pias &
sufficientes, quæ infra declarabū-
tur. Equidem propter summam
ineuitabilem que cum suam, tum
cōmunis Ecclesiæ necessitatem id
facere nec potuerunt, nec debue-
runt. De his omnibus & singulis
nomine prædictorum nostrorū
dominorum principalium, publi-
cè & optima forma, prout in re &
cōsuetudine fieri debet & solet, in
præsentia protestari & excipere
uoluimus. Proposita hac prote-
statione (quam in omnibus & sin-
gulis sequentibus actionibus pū-
ctif-

ctis' que repetitam & ratam uolu-
 mus) dicimus nomine & manda-
 to prædictorū iam honorif. no-
 strorum dominorū ac principa-
 lium, quòd nequaquam hoc pro-
 pria quadam libidine institutum
 concilium inuisere, uel ibi suæ do-
 ctrinæ & confessionis reddendæ
 gratia iure ullo teneantur. Siqui-
 dem istud fictitium, & adulterinū
 concilium ad prædictam iam cau-
 sam omnino est inconueniens, &
 nequaquam isti operi idoneum.
 Quare etiam nostris Illust. princi-
 bus ac statibus isti constituti mo-
 dō iudices summè suspecti, pericu-
 losi, & omnino deuitandī habentur,
 id' que propter sequētes pias,
 iustissimas, simul ac grauissimas
 rationes.

Principiò enim usurpauit sibi

Episcopus Rom. potestatem iudicandi & conuocandi huius concilij, quod tamen de iure ac consuetudine maiorum, puriorisq; Ecclesie inueterata, hoc praesertim tempore, per negotiorum presentium rationem, & Christianae reipublicae summam necessitatem nequaquam ei competit, eumq; decet.

Nam primum illud est certissimum, cum ex Ecclesiae, tum aliorum fide dignis historijs, quod si quando in causis religionis ac fidei exorti fuerunt errores, & dissensiones, nunquam ab Episcopis uel pontificibus, sed semper ab Imperatoribus & Regibus Romanis, uel suo opte consilio, & pro se, uel una cum alijs principibus proceribus, pro temporis cuiusq; & negotiorum opportunitate, sint instituta concilia.

concilia, & partes, itemq; Episcopi & alij legitimè ad ea citati conuocati que.

Sic enim à Constantino Nicenum, à Theodosio Constantinopolitanum & Ephesinum, à Marciano Calcedonense, à Iustiniano Constantinopolitanum, à Carolo Magno, Ludouico, & horum successoribus, item que ab Ottonib. & Henricis, Mogunti, Vormatiæ, Francofurti, alijsq; in locis fuerunt indicta celebrataq; concilia. Quemadmodum & nouissimum Constantiense nullo authore Pontifice, sed Sigismundo Imperatore celeberrimæ memoriæ, aliorumq; piorum procerū, principum, ac ciuitatum opera atque consensu constitutum, & in opus productum fuit.

Sic & ueteris testamēti temporibus in populo Dei, non Aaron sed Moses, non Eleasar, sed Iosua non sacerdotes summi, sed iudicū officio fungētes, omnia coegerūt concilia: Sacerdotes & Leuitas, non minus quàm reliquos, certis mandatis, eò citarunt, falsosq̄ cultus iuxta uerbum & mandatum diuinum, è medio sustulerunt, ritēq̄ omnia in Ecclesia, & religione constituerunt. Simili quoq̄ ratione amplissimum illud concilium populi Israelitici per Dauidem bis conuocatum fuit. Idem & Salomon, Afa, Iosaphat, Ioas, Iosia, Zerubabel, Nehemias, alijque complures factitarunt.

Vnde apparet, qui nam fuerit mos antiquitus conuocandi, indiciendi & constituendi concilia, & hisce

hisce adhuc temporibus meritò
obseruari deberet.

Adhæc de iure ille tantũ habet
citandi seu uocandi potestatem,
qui citandos seu uocandos habet
suæ iurisdictioni subiectos.

Iam uerò dicti nostri principa
les ac domini clemētissimi, nequa
quam Pontificis Rom. ullam po
testatē, uel iurisdictionē uniuersa
lē agnoscunt. Quod enim ad æter
nas & corporales res attinet, ipse
Pontifex Romanus intelligit, nũ
quã se illorum ordinum fuisse do
minum, neq; hos ipsius subditos.
Quod uerò Pontifices Romani
ipsi sibi priuatum ius, supremã
que potestatem in rebus diuinis
erga omnes tam supremæ quàm
infimæ sortis homines totius or
bis Christiani, iam aliquot annos

arroganter uendicare nō sunt ue-
 riti, id certè ab ipsis haud probè,
 adeoque secus quàm ipsorum ha-
 bent iura, & Apostolorum ac Pa-
 trum producta consuetudo, nec
 sine summa Christiane religionis
 ignominia, ac detrimento factum
 esse liquidè cōstat. Nā quod uul-
 gò & quidem apud ipsos magnifi-
 cè iactatur, Episcopum Rom. Ec-
 clesiae esse Oecumenicum, cui om-
 nes reliquæ sint demandatæ ac su-
 biectæ, iura sanè ipsorum propria
 reclamant. Et propterea uniuersa-
 lem ne Romanum quidem Pō-
 nificem appellandum esse. Nam si
 Papa esset uniuersalis, alij Episco-
 pi essent pro nihilo. Sic enim san-
 ctus Gregorius Eulapio Patriar-
 che Alexandrino rescripsit: Si me
 uniuersalem Papam V. sanctitas
 dicit

41
dicit, neget se hoc esse, quod me fa-
teatur uniuersalem, sed absit hoc:
Recedant uerba, quæ ueritatē in-
flāt, & charitatem uulnerant &c.

Præterea nusquam reperitur,
quòd diuus Petrus, licet prima-
rius quodammodo fuerit Apосто-
lus, ob id maiores sibi spiritus sū-
pserit, & falcem suam in aliorum
Apostolorū messem curiosè &
arroganter immiserit.

Ac scribit D. Hieronymus om-
nes Episcopos eiusdem esse digni-
tatis, sacerdotij unius, ac æqualis
Apostolorum successionis. In pri-
mis uerò haud contemnendus hu-
ius rei testis est D. Gregorius, qui
eum, qui uel ipse uniuersalis Epi-
scopi titulum sibi assumit, uel ab
alijs sibi imponi patitur, sicq; alijs
prædominari cupit, Antichristi

præcursorem esse affirmat.

Et si igitur Romani Episcopi facto quidem, & ut ipsis uidetur, merito hanc sibi potestatem, & omnis generis præminentias, reclamantibus tamen cum ipsorum iure proprio, tum & libertate Christiana uniuersali, multis iam annis sibi usurpauerint: tamen haud obscurum est, quo id iure, quæue iniuria, quibusue technis & fraudibus uaserrimè id primum aucupati, deinceps etiam adepti, ac tandem propria auctoritate & tyrannide arripere confirmariq; ausi fuerint. Ostendit id Carthaginensis synodus anno 457 itemq; Constantiopolitana, quæ illam est consequuta, cui Augustinus quoque interfuit, in qua quidè synodo Episcopus Rom. illius temporis manifeste

nifesta oppugnatione Decreti cuiusdā & Canonis synodi Carthaginēsis, conatus fuit Episcoporum prouocationes, & Ecclesiasticarū rerum iudicia ad sese pertrahere.

Nunquam igitur rapta hæc potestas & dominatus uniuersalis ad Episcopum Rom. neque de autoritate sanctæ Scripturæ, neque etiā de sentētia iuris & æquitatis, multo uerò minus ratione libertatis totius Ecclesię pertinuit. Nec possunt sese nomine possessionis, diurnæ quidem sed iniustæ, prorsus que malæ fidei, solidè tutari. Quia non potest, quod ab initio uitiosum est, tractu temporis conualescere. Neque uerò huiusmodi potestatem ullum ius unquam cōtra Christi Ecclesiam, ipsis tribuere potest, licet aliquot annorum

44
myriadibus ad hæc usque tempo
ra in possessione tali fuissent, cum
contra Ecclesiam Christi, eiusque
libertatem (ut nec contra uerbum
Dei) non habeat locum ulla quã-
tumuis longa præscriptio.

Huc accedit, quòd ipsorum Ca
nonistæ multis in locis, præcipuè
uerò D Card. in c. licet de Elect.
illud ipsum quod Pontifices pote
statem sibi uniuersalem & guber
nationem omnium Ecclesiarum,
modo prorsus illicito contraque
exemplum Petri sumunt, uehe
menter perstringunt & accusant.
Quo fit, ut Episcopi Rom. bona
fide prorsus hac in re destituãtur.

Vnde hoc iam liquet episcopũ
Rom. non posse sibi iure potesta
tem uniuersalem uendicare, neq̃
ulla ratione clemētissimis nostris
domi

dominis ac principalibus, Statibusq; Aug. conf. prædominari. & licet aliquando eo audaciæ episcopus ille Romanus profilierit, tamen id nec iustè factum est, nec ecclesiæ Christi, & illius libertati suo temerario præiudicio, fraudi, ac detrimento esse pōt, aut debet.

Non igitur possunt clementissimi nostri Domini, ac principales Romano Episcopo ea in re, quæ neque diuino, neque humano iure ipsi competit, quamcūq; ille titulo non bono ac legitimo in perniciem summā Ecclesiæ veræ, adeoq; totius Christianismi occupavit, salua conscientia concedere atq; tribuere quicquam.

At fingamus sanè, sed non concedamus, tale ius conuocandi Romano Episcopo cōpetere, atta-

men hoc tempore id ipsum minime illi persequi liceret, quin potius ad Cesaream Maiestatem Romani Imperatoris, domini nostri clementissimi, aliosque ueræ religionis proceres illud recidisset atque deuolutum esset. Nam & pontificalia iura, quæ tamen ipsi pro sua libidine tantum constituerunt, hoc ipsum habent: Quando Papæ & Cardinales in congregando concilio negligentes sunt, quòd tunc ad Imperatorem eius spectet congregatio.

Iam uerò palam & cuius quàm notissimu in est, quòd licet & hic Pōtifex, & aliquot ipsius antecessores aliquando simulatè, ut fucū facerent alijs, conciliorum celebrationem creparint, scriptisque publicis indixerint, ijs quidem cōditioni-

tionibus, locoꝝ præscriptis, un-
 de ijs qui falsa ipsorum dogmata,
 uitæ que turpitudinem uideren-
 tur in lucem esse producturi, plu-
 rimum esset metuendum de peri-
 culis, si eò accessissent: nunquam
 tamen ipsis præsertim huic Episco-
 po Paulo, eiusꝑ toti cohorti, tum
 Cardinalium, tum Episcoporum
 tum prælatorum, cæterisꝑ eiusdē
 farinae hominibus uerè cordi fue-
 rit, ac ne nunc quidem sit celebra-
 re ueriuersale, liberale, Christianū-
 que & minimè impeditum conci-
 lium, quale tantarum diuinarūꝑ
 rerum magnitudo & ratio requi-
 rit. Multo uerò minus eiusmodi
 concilium, quod non modò nihil
 ipsis patrocinet, sed impias etiam
 opiniones ipsorum, morumꝑ tur-
 pitudinem detegat, & arguat un-

quam tolerare poterunt aut etiam uolent. Si em̄ Episcopo illi suisq; parasangis uerè unquam animus, uerumq; studium fuisset, tale concilium & Christianā reformationem instituendi, proculdubio iā olim commodum locum in Germania (quemadmodum quidem hisce nostris clementiss. dominis in plurimis comitijs, quib. interdum etiam legati Pontificij interfuere, spes facta est) citra omnes insidiosas dilationes haud grauatim delegissent.

Cum igitur iam in confesso sit, quòd Episcopus Ro. & ipsius stipatores Cardinales, Episcopi & prelati in uocando libero & Christiano concilio, iam multos annos & etiamnum, non solum negligētia & ignauia, sed etiam fraudulētis

tis suis cunctationibus impedimē
to fuerint, iterū ex fundamēto su-
periori hoc extruūt, quod pote-
stas conuocandi constituendiq;
concilij ad officium Cæs. Maest.
aliorumq; piorum procerum, ne
quaquam autem ad Episcopum
Romanum, pertineat.

Adhec, neque hoc nomine pōt
ea potestas Romano Pōtifici hoc
tempore cōpetere, quod & ipse &
ipsius complices Cardinales, Epi-
scopi, prælati, præ alijs manifestè
in concilio sunt postulandi impie-
tatis, hereseos, corruptelarum do-
ctrinæ, symoniæ, de que alijs fla-
gitijs grauibus, & animaduersione
iusta dignis. accusandi, qui-
bus sanè constat, ipsos esse inqui-
natissimos, sicut etiam de hac ipsa
postulatione & accusatione in fu-

turo aliquo libero Christianoꝝ
 concilio, uel etiam prius, prout cō
 modum uisum fuerit persequēdi,
 expressis uerbis nomine memora
 torum statuū, Christianæ & Au
 gustanæ confessionis, principū,
 ac principalium clementissimorū
 modò protestatum uolumus.

Cū igitur hac ratione Ponti
 fex ille Rom. ipsius que cōplices
 sint futuri pars opposita hisce sta
 tibus, sequitur Episcopum Rom.
 utpote reum neutiquam de iure,
 & sensu cōmuni posse amplius su
 stinere personam superioris uel
 iudicis, neque quicquam iuris ha
 bere, citandi, & uocandi alteram
 partem.

Ex quibus omnibus necessa
 riò sequitur, nec Episcopo Roma
 no licere Christianis statibus Au
 gusta

gustanæ confessionis indicere cō
ciliū, nec eosdem illustrissimos P.
ut in hoc illegitimè in dicto Con-
cilio coram V. R. compareant, iu-
re teneri.

Deinde in multis recessibus im-
perij uidelicet Norimbergensi an-
24. Augustano & Spirensi anno
26 & 29. Ratisponensi anno 32
& 41. Spirensi anno 42 & Norim-
bergensi & c. anno 43. & denuo
Spirensi 44, quorum aliquibus
etiam Pōtificij legati interfuere,
manifestè legitur, semper statibus
imperij communibus ad tollēda
& componenda dissidia nostræ
puræ religionis, uisam esse cōmo-
dissimam & unicam rationem in
commodo aliquo Germaniæ loco
concilium liberum & Christianū
institui: qua de re nostris prin-

cipalibus clementissimis notum est, omnibus præclaram spem sæpe factam esse.

Iam uerò quis existimauerit Tridentum Germaniæ urbem, cum & loci & linguæ ratio, cuius hîc plurimus est usus, diuersum testetur. Notum est enim Italicam linguam hîc esse natiuam & popularem, paucosq; admodum reperiri qui Germanicam calleant.

Acut maximè hæc esset Germaniæ ciuitas (quod tamen non concedimus) tamen communi libero & Christiano concilio ea est perquam inepta, imò & suspecta ualde. Itaque à recessuum illorum cōsultationibus & pollicitationibus, prorsus aliena.

Constat enim in omnibus Tridentum non solum propter incō-

mo-

moditates quasdam, generali & cō-
muni concilio celebrando nō suf-
ficere, sed propè etiam omnibus
Germaniæ statibus, maximè ue-
rò omnium nostris dominis prin-
cipibus, statibus Augustanæ con-
fessionis esse omnibus modis infe-
stam.

Et licet nihil horum esset causa
tamen Illustrissimis nostris do-
minis principalibus admodū est
graue, & metuendum ualde, ne si
turbulētis hisce temporibus pro-
cul nimis imperij & ditionum sua-
rum finibus excesserint, haud le-
uibus, suæ defensionis & guberna-
tioni subiecti, exponantur pericu-
lis, suis que hostibus prædæ relin-
quātur, ob quam causam C. p. in
hoc tam incommodo & diētis mo-
do recessibus minimè responden-

ti loco cōparere non possunt, nec
etiam iure se id debere agnoscunt.

Tertiò non possunt status Au-
gustanæ confessionis, domini no-
stri clemētissimi, tutò & citra me-
tum periculi maximè hoc in loco
esse, eo quòd hæc ciuitas nō est uel
libera, uel imperialis, sed Episcopi
Tridentini subiecta potestati, quæ
non modò ut Episcopum, unà cū
omnibus suis, ut uocātur, spiritua-
libus, Romano Pontifici iuramē-
tò obstrictum: uerùm etiam ut po-
te Cardinalem, præcipuam Papi-
stici regni partem & membrū exi-
stere constat. Item quòd ciuitas
hæc ad technas, & omnes occasio-
nes Pontifici eius que satellitibus
est appositissima, eo quòd magna
sit ipsorum hoc in loco potētia, &
nostrorum principalium nume-

rus longè inferior futurus. Hanc
ob causam neque sibi ipsis, neque
etiã suis se posse quicquã trãquil-
litate & ἀσφαλείας hoc in loco pol-
liceri, sed plurimum de periculis,
& uiolentia sibi metuendum esse,
facile perspiciunt.

Cum enim Episcopus Roma.
status Augustanæ cōfessionis ad-
dictos, aliquoties fulmine excom-
municacionis damnarit, neque ha-
ctenus quicquã illorum retracta-
rit uel suspenderit, eaque plurimū
momēti ac roboris habere in hoc
Tridentino Episcopatu existimē-
tur, quis quæso nō perspiciat, quã-
tuto ac saluo conductu P. nosiri,
aut ipsorum legati, ubi maximū
est robur aduersariorum (qui iu-
diciis etiam sibi munus accipiunt)
esse possint? Id que non solum cū

56
suo detrimento, sed iactura etiam
totius causæ, quam i. c. hoc in lo
co se nec liberè & pro necessitate
proponere, neque etiam quicquã
æquitatis expectare posse perspi
ciunt. Imò metuendum sibi esse ui
dent, ne non solùm non sufficien
ter causa ipsorum cognita damne
tur, sed sacrosanctum etiam Euan
gelium insidiosis Romani Ponti
ficis technis, penitus opprimatur.
Non solùm autem personis, sed &
causæ tutus esse locus debet.

Iam uerò cum & iure, tum etiã
per se dictante, scilicet ratione, &
æquitatis regula, planum est, ne
minem teneri in locis suspectis, u
bi multum habet aduersarij cum
roboris, tum opportunitatis, (ut
quidem in hoc ptæsenti negotio
constat & notorium est) compa
rere

rere. Citatur enim, & ad locum non tutum comparere non tenetur. Nunquid enim comparere quis debet in loco multum potenti, ac in eum odio prouocato? Et quis auderet, aut qua ratione aliquis teneretur consistorij talis subire iudicium, & se in hostiū manibus reponere, ac ad mortem per uolentam iniuriam, non per iustitiam inferendam ultroneum offerre? Hęc quidē iure timentur, hęc de more uitantur, hęc humana fugit ratio, hęc abhorret natura. Desiperet ergo, qui citatione huiusmodi arctatum se putaret. Quapropter & Abbas Panormitanus celeberrimus uestrorū Canonistarum, in tractatu de Concilio Basiliensi (quod Eugenius Papa sibi ipsi malo conscius, ob abdi

tationem sui, quæ & post accedit
 metuens, magnopere cupiuiſſet
 ex Germania transferre Ferrariã)
 expreſſè decìdit & ſcribit, cõciliũ
 illud, licet fuiſſet initio collectum
 Ferrariæ, tamen iure potuiſſe ac
 debuiſſe transferri in Germaniã,
 cùm propter ſummam Eugeniũ
 id loci potentiam, tum maxime ſo
 ciorum eius in uicinia erga ſe fauo
 rem & conjunctionem, quo libe
 rè, tutò, ſineq; periculo in ius Eu
 geniũ uocari, & actio aduerſus
 eum inſtitui potuiſſet.

Ac concedamus Romanum
 Episcopum cum ſua curia domi
 nis noſtris clementiſſimis ac prin
 cipalibus ſaluũ & ſecurũ con
 ductum in hoc ſuſpecto loco eſſe
 daturum, quod tamen uix ſuſpica
 ri licet, cùm ille principes noſtros
 etiam

etiam incognita causa tanquã hæreticos excommunicauerit, ac literis ad Cæsaream Maiestatem dominum nostrum clementissimũ manifestè perscripserit, nullum se hæreticis & schismaticis locum in cõcilio, suo arbitrato modò constituto, esse relicturum. Attamen liceret ipsorum cels. tuto & de omni adeoq; Pontificio iure ipsis cũ singulis, tum uniuersis, utpote aduersarijs suis ac hostib. in hoc negotio diffidere. Nemo enim credere tenetur suis capitalibus inimicis, nec fidere illorum literis salui conductus cum periculo suæ salutis, cum huiusmodi literæ male uolum propositum, & animum dantis securitatem nõ mutant, sed potius occasionem insidiandi innocentibus, & in loco non tuto.

opprimendi præstent. Id quod tan-
 to magis quòd Episcopus Rom.
 decretum fecerit, nullis hæreticis
 (quales & ipsius quidem iudicio,
 licet falso, principes ac domini no-
 stri principales, clementissimi æ-
 stimentur) seruandam esse fidem.
 Quemadmodum etiam cõstat an-
 te hæc tempora sæpius à Pontifice
 uiolatas esse literas salui cõductus
 teste uel una Constantiensis con-
 ciliij Historia, ubi pium illum mar-
 tyrem Ioan. Hus. contra condu-
 ctum laudatissimi Cæsaris Sigif-
 mundi, qui proculdubio libèter
 ipsum tutatus fuisset, iniuste & im-
 piè cremauerunt.

Cum primis uerò non parum
 metuendum est periculi Augusta-
 næ confessionis statibus ex illegi-
 tima illa excommunicatione, quã
 Episco-

Episcopus Romanus & v. r. ha-
beretis irritam & iniustam, quem
admodum re ipsa existit, cum sit fa-
cta à iudice interpretanti & partia-
li, idēq; altera parte non audita, &
processu prorsus iniquo, profe-
ctò iam pridem ea debuisset esse su-
blata.

Sin autem censeatur esse iusta,
ut colligi potest ex eo, quod subla-
ta nondum est, quis quæso non ui-
det, omnem tutam uiam ad istud
concilium clementissimis nostris
principalibus esse interclusam?
Semper enim illud prætendi po-
test, Hæreticos & Excommunica-
tos nullius securitatis esse capaces
Quare nōdē nostri domini prin-
cipales, nullo iure tenentur inui-
re illud concilium, & hoc tam in-
festo & periculoso loco.

Quanto & c. supra dictorū im-
 perialium recessuum ea est senten-
 tia, ut ad componendas conformā-
 das que religionis controuersias,
 generale, liberum aliquod conci-
 lium & Christianum, cuiusmodi
 etiam per se unumquodque conci-
 liū esse debet, instituatur, & ipse
 Romanus Episcopus arbitrariū
 hoc concilium, in sua indictione
 appellet Oecumenicū & uniuers-
 sale concilium, nulla tamen ratio-
 ne hic Tridentinæ cateruæ mani-
 pulus generale, uniuersale, uel cō-
 mune concilium uocari aut æsti-
 mari debet. quando quidem solus
 Episcopus Romanus cū suis Car-
 dinalib, Episcopis, & praelatis in
 eo præsidere atque decidere præ-
 sumit, reliquis statibus omnibus,
 & personis politici ordinis longif-
 simè

3
sine exclusis & remotis. Nam etiam
si in recenti sui concilij indictione
hæc adijecerit uerba (Illos etiam
accedere concilium liberum esse,
quibus de iure & libertate in con-
cilijs generalibus interesse atque
pronunciare licet) tamen non est
ignotum, eum hisce uerbis nemi-
nē, præter suos Cardinales & Epi-
scopos denotare, atque intellige-
re, sicut ea de re satis suam senten-
tiam in literis ad Cæsaream Maie-
statem datis declarauit, in quibus
contumeliosè ei obiicit, quòd Lai-
cis potestatem cognoscendi & iu-
dicandi religionis controuersias
facere uelit.

Iam uerò conciliū generale, uel
commune id nequaquam esse, aut
dici potest, in quo bona pars, ad
quam religionis negocium æquè

pertinet, ut sunt Imperatores, Re-
 ges, alijq; proceres mundani, do-
 mini, & homines eruditi, qui spiri-
 tuales non uocantur, non admit-
 tuntur, sed excluduntur. Quomo-
 do enim generale, aut uniuersale
 dici potest id, quod tantum unam
 partem cōplectitur, Clericos uide-
 licet, Alterā uerò Laicos, scilicet
 excludit? Et cum fides sit uniuers-
 falis, nec minus ad Laicos perti-
 neat, quā ad Clericos, quo modo
 tractatio fidei debet esse parti-
 cularis & uniuersalis?

Nam id certè naturæ & propri-
 etati generalis concilij, & commu-
 ni religionis fideiq; causæ aduersa
 tur: quæ de sententia iuris, iudicio
 rationis, & omnium illorum com-
 muni consilio, & ope administra-
 ri debent, quorum ea sunt com-
 munia

munia: Quod enim omnes tãgit, hoc debet ab omnibus tractari, & approbari, sicuti uideamus idipsũ, tam apud D. Apostolos, quàm omnes patres, in more positũ fuisse. Cũ enim in primitiua Ecclesia incidisset quæstio inter Apostolos, utrum ñ, qui fidẽ Christianam amplecterẽtur, essent circumcidendi, nec ne, ablegati sunt Apostoli quidam, non ad Petrũ tantũ, & alios Apostolos, sed ad totam Ecclesiam, quæ fuit Hierosolymis. Neque legitur, Petrum maiori quàm alios fuisse auctoritate, uerũ quòd omnes illi Apostoli unà cum præsbyteris populi unanimiter decreuerint, circumcisionem ad salutem non esse necessariam.

Similiter innumera reperiun-

tur exempla, deinceps Patrum
 quoque temporibus, non solum
 Episcopos, clericos, sed & Cæ-
 sares, principes, aliosq; proceres,
 ac viros doctos, Laicos, & priua-
 tos, non raro etiam tenuioris for-
 tunæ homines ad concilia fuisse
 conuocatos, admissos, ac itidē au-
 ditos, eorum que ad miniculo ne-
 gocia tractata, ac confecta, ut locu-
 ples testis est historia Ecclesie, a-
 liaq; fide dignissimæ, necnon &
 ius ipsum Pontificium.

Si igitur apud Apostolos qui
 Spiritu sancto fuerunt repleti, itē-
 que apud sanctos Patres hæc sunt
 habita necessaria: quanto magis
 ad nostra hæc tempora necessariò
 hæc requirunt, cum illorum actio
 nostra debeat esse instructio:

Cum hac Apostolica & Chri-
 na con

na consuetudine rectè concordat
ius Canonicum, quod uult, ut nō
solū dicti illi clerici, sed & Laici
adsint rebus fidei in concilijs, eo
quòd fides sit uniuersalis & cōmu-
nis toti Christianismo, quod que
illa nō minus Laicorum salutem
aut condemnationem, quàm cle-
ricorum uel spiritualium illorum
spectet & concernat.

Adhæc, quid obsecro aliud est
concilium, quàm congregatio cō-
munis Ecclesiæ Christianæ, aut
Christianismi?

Cū igitur Laici æquè sint Chri-
stiani atque spirituales illi, & in
mortem Saluatoris nostri bap-
tismi, eoque membra Ecclesiæ: cur
inquam, à consultationibus, & iu-
dicijs fidei religionē spectantibus
remouentur & excluduntur? præ

cipuè cum uera fides sæpe in sum-
 mis uiris deleta & intermorta, in
 idiota quopiam maximè lucere
 interea, & uigere possit & soleat,
 ut uidere est exemplo beatæ Vir-
 ginis Mariæ, genitricis Dei, quæ
 Christo filio suo, & saluatori no-
 stro cōstans in ipsius passione ad-
 fuit, fugientibus interim & à uera
 fide deficientibus Apostolis.

Ita & in Niceno concilio con-
 iugium sacerdotum ut res pia &
 sancta, per unum Paphnutiū, mul-
 tis interim obstantibus conserua-
 tum est integrum. quapropter &
 ipsorum proprij Canones tradūt
 in causis fidei, unius, & quidē pri-
 uatæ personæ, uel uerbi, uel sentē-
 tiæ, quatenus rectius & firmitus in
 ueteri ac nouo Testamēto, quàm
 Papæ sentētia fundata reperiatur
 ipsius

ipsius Pontificis opinioni esse præferendam.

Vnde liquet etiam Laicos concilio communi interesse, & cõiuncta ipsorum opera causas religionis decideri oportere: à quo si ab arceantur, ut in præsentia fieri uideamus, concilium id generale necq̃ dici, necq̃ esse unquam posse.

Quanquam eam quoq̃ ob causam istud concilium non est habendum pro generali, quod paucitatum Romani Pontificis coniurati in eo cõparent, ac præcipuè nationes ac proceres Christiani orbis suis legationib. id nõ inuisunt

Quinto, omnes rei circumstantiæ clarè testantur, hoc Tridentinum concilium non liberum, sed uehementer Papæ technis adornatum esse, ac dici oportere, cum

liberū cōcilium uocetur, id quod sit immune ab omni coactione, & in quo nec sit necesse attēdere, uel spectare ad ullius alterius actiones, inhibitiones aut cōcessiones, nihilq; à periculis cuiquā metuendum. Verū ubi liberrimè actū tō quilibet ueritatem in conspectu omnium profiteri possit & audeat. Cuius rei illustre admodum habemus exemplum in D. Paulo qui D. Petrum de errore conuictum, Antiochiæ apertè corā tota Ecclesia redarguit &c. Sed horum nihil, imò diuersum deprehēdetur in hoc perfido concilio Tridentino.

Nam primum clementissimī nostri domini principales cū suis in loco admodum infecto & periculoso hīc Tridenti essent.

Dein

Deinde licet Romanus Episc.
 partes statibus prædictis, & domi-
 nis nostris principalibus clemen-
 tissimis aduersas tuendas suscepe-
 rit, illorum que uerè Christianã
 doctrinam, præter legitimam co-
 gnitionem damnando, eos & ex-
 communicarit, atque insuper in
 huncusque diē crudelissimis per-
 secutionibus infestari eos patia-
 tur, Cum illi potius graues & iu-
 stissimas aduersus eum & mani-
 pulares eius habeant querelas &
 accusationē, nihilominus ille præ-
 sidentis sibi atque iudicis munus
 in concilio isto arroganter sume-
 re & ascribere non ueretur.

Quum autem liberum id sit cō-
 cilium, & iudicium in quo pars al-
 tera cum adiunctis sibi iudicem a-
 git, & assessoribus pro libitu suo

delectis & uocatis, talē iudiciū formam constituit, ut non modò nulla audiat̃ accusatio, sed accusator etiam antequam in iudicium ueniat, & uerbulum proferat, iudicetur, atque condemnetur: qui uis cōmuni saltem rationis sensu præditus facillimè æstimauerit.

Tertiò, solus Episcopus Romanus cum suis Cardinalibus & alijs clericis, uoces decisivas & potestatem decernendi in hoc ipso concilio sibi arrogat, & ut ex superioribus colligitur, nemini præterea hac in re locum est concessurus, unde iterum atque iterum patet, hoc concilium nequaquam esse posse liberum.

Nam primò in cōfesso est Cardinales illos & Episcopos, ceterosq̃ clericos (quemadmodū &

v. R.) Episcopo Ro. summa & horrēda iurisiurādi religione esse ita cōstrictos, ut aliud nihil in hīscē negocijs proferre atq; consule re sitis ausuri, quā quod Ro. Episcopum, cui tantopere estis obligati, cupere & probare intellexeritis. Quoad igitur obligatio isthac atque obstrictio durat, nec penitus ea sublata, libera facta fuerit singulis & uniuersis dicendi & consulendi potestas, nō est quod in eiusmodi concilio ex solo Episcopo Romano, & suis manipularibus coactō, quicquam libertatis sibi quisquam polliceri possit. Deinde simili ratione concilium istud liberum uocari non potest, cum inde, ut supra indicatum est, penitus excludantur Laici. In liberis enim concilijs nemo, quem

pariter negocia attingunt (ut in hac causa) excludi debet.

Quarto, neque illud conciliū, aut iudicium liberum esse dici potest, quod priusquā coeat, causā cognoscatur, præoccupat, & sententia decisiva præcurrit. libero enim concilio omnia negocia debent integrè & sine præiudicio subijci atque committi.

Constat autē certissimè, quòd olim Episcopus Romanus Leo decimus per apertam Bullam ab hoc Paulo confirmatam, idemque Paulus quotānis per bullam Cœnæ, & reformationem curiæ Romanæ, necnon & in dictis illis literis ad Cæsaream Maiestatem, cū titulo, Admonitio paterna, uerè nostrorum clementissimorū domino

minorum principaliū multipliciter condemnauerint. Quod & idem Paulus hodiernus Episcopus Romanus in epistola illa ad Cæsaream Maiestatem accuset, quòd fœdera & societatem colat cum clemētissimis nostris dominis principalibus, hæresum damnatorum patronis &c. Adhæc, quòd ubique publicis suis edictis mādata proponit, ut atrocib. pœnis puniantur, quicumque doctrinam statuum illorum amplectuntur. Atque sæuitum quidem est hæc tenus satis truculenter, & multis cædibus plurimum innocentis sanguinis, propter ueritatē, Christianamq; statuum illorum doctrinam, in hunc usque diem crudeliter profusum.

Taceo quod idem Paulus Illu

strissimum principem ac dominū
 D. Hermannum Archiepiscopū
 Coloniensem & Electorem & c.
 Itemq̄ nostrum in hoc negotio
 dominum principalem, statim in
 Exordio huius secundi concilij, li-
 cet inaudita, multo uerò minus le-
 gitimè deuiçta causa, ceu impium
 & uesantum Archihæreticum, in-
 dignumq̄ Episcopali nomine, ac
 cui uel minimum obtemperetur,
 publico scripto pronunciauit, ac
 declarauit, simul que in eodē scri-
 pto celsitudinis eius aduersarijs
 omne robur, consilium, & studiū
 suum aduersus celsitudinē illius
 prolixè obtulit & recepit, atque in
 super processum aduersus celsitu-
 dinem ipsius longè iniquissimum
 ac uiolentissimū edi curauit: pro-
 pterea, quòd cel. ipsius de senten-
 tia

tia nouissimi imperialis recessus
Ratisponæ facti cōstituerat in Ar
chidiocesi Coloniensi Christianā
reformationem iuxta Dei uerbū
instituere, praua que dogmata &
impios cultus inde profligare.

Quæ certè omnia grauiā & terri
bilīā præiudiciā meritò clementis
simos dominos nostros princip.
à tam iniquo & periculoso concī
lio absterrere debent: præsertim si
cōsideretur quòd Episcopus Ro
manus non solum non abiicit illa
sua præiudiciā, sed etiam Cæsareā
Maiestatem eo nomine accusat,
quòd plus quàm se decuisset ege
rit, quando Augustanum Impe
rii recessū suspēdisset, & is quidē
ideo hos status à concilio suo rei
cit, ne ipse admittendo eos præiu
diciā sua labefactet. Quare nullo

pacto clementissimi nostri domi
 ni principes sibi persuadere pos-
 sunt, Romanum Episcopū quic-
 quam in hoc suo concilio contra
 præiudicia sua permissurum, ne-
 dum uos alios que Romano Pō-
 tifici addictissimos Cardinales,
 Episcopos, & Theologos contra
 quicquam moliri, aut tentare au-
 furos, cum uideant Maiestatem
 Cæsaream ob solam Augustani
 recessus suspensionem tam duri-
 ter inculari, ac cōminationes por-
 rò aduersus Cæsaream Maiestatem
 hac in re factas, lōgè grauius quid
 cæteris statibus inferioribus por-
 tendere non obscure perspiciant.

Ex quibus omnibus facile in-
 telligitur, concilium hoc nequa-
 quam liberum, sed omnibus mo-
 dis intricatum, & insidiosis ac pe-
 ricu-

rifulosis machinationibus, & mi-
 nis plenū existere, eorū indignis-
 simum esse, quòd tam augusto cō-
 ciliū nomine appelletur. Sextò,
 nullo modo aut iure hoc conciliū
 uerè dici aut cēseri Christianū po-
 test: Christiano enim concilio so-
 li Christo, & ipsius uerbo diuino
 competit uox decisua, qua om-
 nia religionis negocia ex solo Dei
 uerbo & Scriptura sacra, minimè
 uerò iuxta humanas & papisticas
 traditiones, uel opiniones, cū uer-
 bo Dei pugnantes, liberrimè à to-
 ta Ecclesia, nemine excluso, pro-
 poni, expendi, ac definiri, ueritas
 diuina adstrui & defendi, menda-
 cia & imposturæ Antichristiani
 dogmatis, atque superstitionum
 apertè argui, confutari, piè muta-
 ri, ac emendari debent. Hac tamē

conditione & lege, ut plus autori-
 tatis cōcedatur unī, aut duobus,
 sententiam suam perspicuè, & cer-
 to uerbo Dei comprobantibus,
 quàm reliquis omnibus firmis sa-
 cræ Scripturæ testimonijs desti-
 tutis. Extat eius rei egregium A-
 postolorum exemplum Acto. 15.
 Item Paphnucij in concilio Nice-
 no & alijs perinde pijs. Nam æter-
 no & immoto Dei uerbo omnes
 traditiones & adinventiones hu-
 manæ meritò cedunt. Atque hoc
 quidem est causa, cur plurimi ho-
 mines in concilijs Christianis cō-
 uocari & conuenire soleant, nō ut
 numerum articulorum fidei auge-
 ant, sed ut si qui in eorum nume-
 ro reperiantur, quibus uoluntas
 & doctrina Christi, de controuer-
 sis negocijs, ritè esset cognita, ue-
 ramq̃

ram'que synceræ religionis sententiam monstrare, & perspicuis clarisq; Scripturæ testimonijs confirmare possint: soli cum Christo unico & supremo nostro doctore & præceptore, reliquis omnibus quantumuis potētia, & authoritate florentibus posthabitis, audiantur.

Iam uerò in indictione huius concilij, constat omissum esse modum in cōtrouersijs religionis procedendi. Quod ipsum præter antea indicata præiudicia, ac grauamina, quibus clemētissimi nostri domini principes premerentur, manifestissimum est documentum Episcopum Romanum cum conspirata sua cohorte ꝑ libidine sua acturum omnia, quemadmodum hanc sibi licentiam & potestatem

omnia religionis negocia pro arbitrio agendi & transigendi iam pridem sumere cōsuevit: Christo uerò eiusq; uerbo nullū prorsus relicturum locum. Quid enim aliàs attineret disputare, utrum Laici quoque ad cōcilium sint admittendi, aut cui uox decisua rectè cōpetat, an uerò nō? Nam si Christū audire cupimus, nulli iam uox decisua relinquitur, q̄ soli Christo, & qui uerbo ipsius probè est munitus: sin minus, iam religionis cōtrouersias decideri nemo omnino potest, etiamsi ipso Episcopo Romano, omnibusque Cardinalibus, Episcopis, clericis & monachis longè esset superior. Quare si Episcopo Romano & V. R. esset animus audire Christum, proculdubio Illustrissimos principes & no

& nostros dominos haud graui-
 tim ad praesens concilium admit-
 teretis. Quæ sanè conditio ut pia
 & liberalis est, ita cōsideratione dī
 gna: Si enim principes nostri cle-
 mentissimi nō afferrent uerbum
 Dei immotum, possetis utiq; eos
 non solū omni iure, sed propria
 etiam sententia redarguere & con-
 demnare, quòd confitentes & cō-
 tendentes, ex solo uerbo Dei, tan-
 quam supremo iudice, omnes reli-
 gionis controuersias esse cogno-
 scendas & dījudicandas, ipsi con-
 trarium facere inueniantur. Sin
 uerò cels. ipsorum suam causam
 uerbi diuini fundamentis munitā
 proponerent V. R. non modò cō-
 ciliū accedendi ipsis libenter pote-
 statem facturæ, sed grato etiam a-

nimo eos audituræ & amplexuræ
 essent. Verùm cum nō solùm ho-
 rū nihil in hoc cōcilio (ut testatur
 omnes circumstantiæ) deprehen-
 datur, sed ne sperare quidem unquā
 liceat, facilè intelligi potest Ro-
 manum Episcopum & suos non
 esse audituros Christū, sed eò pro-
 gressuros audaciæ, ut se potius &
 traditiones suas, licet manifestè
 cum uerbo Dei lucidissimo certif-
 simoq; pugnantes, ac diuersum à
 Christo statuētes, quàm ipsā Dei
 ueritatem audiri uelint, & conten-
 dant, quod tamē obtinere ipsi nec
 poterunt, nec debebūt unquam.
 Quia Christus dicit: Oues meæ
 uocem meam audiunt, alienam ue-
 rò fugiunt &c.

Hinc iam manifestum est, con-
 cilium istud nulla specie sibi Chri-
 stianū

stianum nomen uendicare posse, sed conciliabulum potius impiè coniuuratorum Papistarum aduersus Dei uerbum, & Christum ipsum esse nuncupandum.

Porro si finis quoq; & effectus uniuscuiusque uerè Christiani concilij spectentur, manifestum fiet, nequaquam illud dici posse concilium. Nam per concilium christianum è medio tolli debent errores & blasphemiae aduersus Deum, ueritas in lucem produci, reformatio pia ad Ecclesiae aedificationem constitui, omnes res in integrum restitui, denique pax pia, & publica tranquillitas & christiana concordia propagari & conseruari. Hanc ob causam Cæsarea Maiestas, dominus noster clementissimus, unà cum Electoribus, princi

pibus & communibus Imperij or-
 dinibus semper statuit concilium
 liberum ac Christianum, unicam
 esse uiam ac rationem, quam com-
 modissimè tam funesta dissidia
 in religione, & quæ inde excitæ
 sunt *à uisitat* tollerentur, & ubique
 locorū pax & concordia cōstitue-
 ret &c. Si ergo ea futura esset hui-
 us cōcilij ratio, ut solius Epi. Ro-
 mani adducti & iurati Cardinales
 Episcopi & prælati uocem decisi-
 uam (quæ quidem perpetua con-
 stans, rerum est sententia) alijs ue-
 rò pñj omnes, & sacrarum rerum
 intelligentia, quantumuis instru-
 cti Christiani, uel nullam, uel tan-
 tum consultatiuam habeant uocē
 humanæq; traditiones ac somnia
 cælesti ueritati anteferantur, non
 solum non Christianum dici con-
 cilium

cilium, sed effectus etiã & fructus
 uerè pñ & liberi cõcilij fortiri nul
 lo modo posset. Non enim per il
 lud tolerantur errores, & omnis
 generis peccata, scandala, & scele
 ra, sed tegerentur potius & stabili
 rentur, non per illud producere
 tur in lucẽ ueritas, sed supprime
 retur: non pax, non pia aliqua cõ
 cordia, non salutaris animorum
 cõiunctio, sed è diuerso multo ma
 iores & grauiores perturbationes
 odia, exacerbationes, dissidia, &
 ptractiones expectandæ & perti
 mescẽdæ essent. Quæ omnia, nõ
 solũ sententiã & decretis recessuũ
 imperij, & pollicitationib. sepe nu
 mero nostris clementis. domi
 nis factis aduersa: sed etiam toti
 Christianæ Reipublicæ, & in pri
 mis Germaniæ ignominia & de

trimento futura essent extremo.

Ex ijs omnibus quæ hæctenus sunt cõmemorata, perspicuũ esse cuiuis potest, concilium istud indictum, neque generale, neque liberum, aut Christianum esse concilium. Quare nec concilij nomine dignum est, nec pro cõcilio haberi ullo modo debet, aut potest.

Cæterum hoc quoque v. R. indicatum esse uolumus, Episcopũ Romanum & captiosum ac fallax hoc eius concilium ex arbitrio ipsius cõstitutum, in quo ipso præsidere, ac tantum cum suis manipularibus decisiuam sententiam ferre præsumit, iudicis munus in clementis. nostros dominos principales, & controuersias religionis exercere nullo iure posse.

Septimò, ex uerbo Dei, cano-
nibus

nibus, recepta orthodoxæ Eccle-
 siæ consuetudine, iure item natu-
 rali & communi certissimum est,
 quod ad tollendas Christianæ do-
 ctrinæ corruptelas, & falsas opi-
 niones, atque salutarem Ecclesia-
 sticæ gubernationis instauratio-
 nem, quorum utrumq; in Roma-
 ni Pontificis regno (proh dolor)
 extremè est necessarium, tales ho-
 mines in consilium adhibere de-
 beant, quorum & uita mores que
 sint perspecti ac laudati, & diuina
 rum rerum, cum constanti ueræ
 pietatis zelo coniuncta scientia,
 probata, & cognita est omnibus.
 Quemadmodum id à ueteribus
 pijs Imperatoribus in conciliorũ
 coactione quàm diligētissimè ob-
 seruatum legimus.

Iam statuatur ob oculos totius

90
ministerij & adm inistrationis Ec-
clesiasticæ forma, unà cum uero-
rum Episcoporum ac Ecclesiasta-
rum proprietatibus, officijs, atq;
doctrina: quemadmodum illa om-
nia ab ipso Christo Salvatore
nostro, Apostolis, canonib, anti-
quis, & sanctis Patribus, sunt in-
stituta, mandata, & obseruata, ne-
pe ut cum primis in Ecclesijs sine-
ræ & incorruptæ religionis, atq;
doctrinæ ueritas purè tradatur &
conseruetur, & reliqua omnia ad
normam ac genuinū sensum uer-
bi diuini, tanquam ad cynosuram
unicam, & ædificationem totius
Ecclesiæ, ac (ut uno uerbo dica-
mus) præcipuè ad ueram fidem in
Christum referantur, & dirigan-
tur: sacramēta iuxta Dei uerbum,
& institutionem doceantur, admi-
ni-

nistrentur, & usurpentur. Disciplina quoque Ecclesiastica, uera poenitentia & emendatio uitæ, rectè instituatür & conseruetur: denique ut non nisi idonei, & inculpatae doctrinæ ac uitæ uiri, ad gubernationem ministerij Ecclesiastici adhibeantur.

Cum his si iam cõferas Episcopi Romani & suorũ administrationem Ecclesiasticam, & uitæ totius cursum, facile deprehendes, in toto orbe terrarum non extare homines qui totam hanc pie & salutaris Ecclesiasticæ gubernationis formã, ac uerorum *μυστοπολιῶν* naturam & officium minus intelligant, minusq; probent & expriment, quàm Pontifex Romanus cum tota Cardinalium, Episcoporum & prælatorum suorũ col-

92
uie. Nam quotidie hoc in primis
summo studio, & scelerato zelo
urgent, cauent, & impediunt, ne
uel in templis, uel quouis alio lo-
co miseris Laicis, diuinæ ueritatis
lumen exoriri, eiusq; uerus intel-
lectus contingere possit. Neque
pudet istos sanctulos lectionem
Bibliorum Laicis & plebi interdi-
cere. Quin & preces uernacula
lingua recitare eos nō patiuntur.

E' contra uerò omnibus uirib.
& crudelitate urgent obseruatio-
nē suorum somniorum, ac idolo-
latricæ suæ doctrinæ, quæ potissi-
mum ad autoritatem & dignitatē
ipsorum amplificandam directa
esse conspiciunt. In hunc ferè unū
finem externam illam & mango-
nizatam religionis formam, solis
ceremoniarum tragœdijs fucatā,
& su

& superstitiosis idolatriæ cultib,
 fundatam, constituerunt. Vtexē
 pli causa. Primò eiusmodi Eccle-
 siam constituunt, in qua summa
 potestas sit penes Episcopum R.
 cui omnes Episcopi, Sacerdotes,
 Cæsares, Reges, Principes, & in
 summa omnes, qui Christianum
 nomen profitentur, nisi animæ sa-
 lutis iacturam facere uelint, obtē-
 perare teneantur. His nonnulli ip-
 sorum Theologistæ impudenter
 adiungere solent talem personam,
 in rebus fidei hallucinari, aut erra-
 re non posse. Quod tamen aper-
 tum & tetrum est mendaciū. Huic
 suo monstroso capiti & satellitib.
 tribuunt potestatem condendi ar-
 ticulos fidei & nouos cultus erigē-
 di, quod proculdubio horrendū
 illud scelus est, de quo D. Paulus

ait: Antichristum sese super Deū hoc est, supra uerbum ipsius diuinum exaltaturū. Idololatrici autem ipsorum articuli, sequenti catalogo recensentur.

Quòd beneficio Missæ remiss. peccatorū impetrare uiuis & mortuis, & quod opus illud sit necessarium ad salutem.

Quòd Deus, aut sancti in quarūdam imaginum statuis sint efficaciores quā in alijs.

Quòd dubitandum sit, utrum nobis peccata propter Christum condonentur, remissionem uerò peccatorum esse quærendam, & expectandam cum dubitatione, fiducia propriæ dignitatis & operum: quod itē est idololatricum. Nam hoc modo filius Dei mediator nefariè suo honore spoliatur.

Quod

Quòd Deus sine Christi notitia & fiducia mediatoris rectè inuocetur, sanctos uita defunctos esse inuocandos.

Sacramentum extra uerū usum (cum constet, nullam ibi esse rationem sacramenti) esse adorandum, & pro Deo habendum.

Quòd opera à Deo non mandata, ut est discrimen ciborum & similia, sint cultus diuini, quib. deus honore afficiatur, quodq; peccatorum remissionem mereantur & ad salutem sint necessaria.

Quod uota monastica æquiualeant Baptismo.

Episcopum Romanum habere potestatem prohibēdi sacerdotibus coniugium: nam in hoc etiā super Dei præceptum sese effert, in quo imbecillæ nature coniugij

mandatum proponitur.

Quòd uterque gladius, nempe spiritalis & corporalis sit Petro traditus, indeq; in mandatis Episcopus Romanus acceperit, ut cæsares & reges creet & renūciat, quòd que sine confirmatione sua nullus regū possit esse Rex Christianus.

Hac ratione etiam Papa mādātum Dei transcendit, in quo utriusque regiminis discrimen tradit. Neque habet ministerium Ecclesiasticum ullum mandatum, transferendi ad se politicum imperium aut constituendi etiā sub hoc prætestu, quasi Euangelium mandatū Dei afferat condendi politica regimina &c.

Quòd Papæ liceat sacramenta à Deo instituta, pro arbitrio mutare & mutilare,

Quòd

Quòd Papa facultatem habeat
 sanctorum merita elargiendi, alijs
 que applicandi, id que hoc tã glo
 rioso nomine, quòd ista applica
 tione possit æternã Dei iram tol
 lere, quemadmodum scimus, in
 dulgentiarum nugas fuisse diuen
 ditas. Quòd iure is anathemate,
 uel excommunicationis fulmine
 petatur, interficiatur que, qui hos
 articulos pro ueris amplecti re
 cusat.

Præterea Christiana doctrina
 in multis grauis. articulis per bla
 sphemas Papistarum nœnias ob
 scuratur atq; conuellitur, ut quòd
 uerè peccata, peccata esse negent,
 quales sunt prauæ inclinationes,
 & dubitatio cordis de Deo, & è
 contra peccata esse fingant, quæ re
 uera nulla sunt, ut est discrimen cõ

borum, interdictio coniugij, & similia.

Quòd docet hominem in tam mortale, imbecilla & corrupta natura posse legi diuinæ satisfacere.

Quòd discrimen Legis & Euāgelij, item mandatorum & consiliorum turpissimè, & non citra ingentem multarum animarum iacturam deprauarunt.

Quòd docent enumerationem omnium peccatorum quæ memoriæ occurrunt esse ad consequendam ueniam necessaria.

His tam tetrīs erroribus indices alios atque alios à sese excogitatos, flagitiosi monachi adiecerunt &c.

Porrò si Ecclesiastica quoq; disciplina inspiciatur qualis ea sit, cum apud plebem, tum apud monachos

tachos & uniuersum clerū, Deus
 bone, ibi chaos & rerum omniū
 confusio, supra quàm cuiq̃ credi-
 bile est, occurrit: quemadmodum
 fatentur, & queruntur omnes ij,
 quibus aliquomodo Scriptura sa-
 cra, & doctrina, ac administratio
 ueteris Ecclesiæ est cognita. Imò
 adeò omnia in regno Papistico,
 sunt peruersa & extremè perdita,
 ut D. Bernhardus ante 400 circi-
 ter annos, eiusmodi fures & maxi-
 mè Romanæ Ecclesiæ uentres, sa-
 crilegos, Ecclesiæ pestes & stru-
 mas, ac Antichristi, non Christi
 satellites, in publico quodam con-
 cilio palàm in facie appellare non
 sit ueritus. Notum est autem om-
 nibus, quibus aliquomodo histo-
 riæ sint cognitæ, quòd Episcopus
 Romanus & ipsius manipulares

in dies maiorum malorum & turbarum autores extiterint, ac etiamnum hodie nihil aliud meditari, ac moliri, quam ut in perditissima illa uitæ suæ conditione, & scelerata omnium rerum confusione confirmetur, atque corroborentur.

Nempe ut omnigena & manifesta symonia, prælaturas & Ecclesiasticas dignitates, ac stipèdia uenentur & adipiscantur, ijs que non solum ad mundanum luxum, sed ad omnis generis flagitia & turpiss. uoluptates aperte & impudenter abutantur, & interea sanam doctrinam Christi, & disciplinam ac omnem honestatē angue peius odio habeant & persequant, & sua potentia quasi capta & in se ruitutem redacta, uiolèter
op-

opprimant. Quemadmodum & hæc omnia illust. nostrorum princip. & statuum Theologi multis & sæpenumero publicatis scriptis, uerè & manifestè hæctenus probarūt, ac demonstrarūt, & (proh pudor) notiora sunt omnibus, quæ ut ulla egeant probatione. Poterunt tamen eadem, si cupiunt, ulterius ijs probari & demonstrari argumentis, quæ ab ipsis eludi, aut euerti nulla sophistica specie unquam poterunt. Quæ omnia illust. nostris princ. pro sua occasione & opportunitate persequendi publica & expressa protestatione nunc reseruare uoluimus.

Cum igitur inde manifestū sit, & nemo qui rerum diuinarum, & Scripturæ sacræ non prorsus est ignarus, inficias ire possit, nusquā

terrarum reperiri homines, quo-
 rū tota religio, uita, & mores plus
 & uehementius domino nostro Ie-
 su Christo, eiusq; sacrosanctæ do-
 ctrinæ & ueritati aduersantur, q̄
 Pontificis Rom. & ipsius concili-
 abuli, qui etiam minus disciplinā
 Christianam ferre ac tolerare pos-
 sint, imò qui re uera aliud nihil
 sint, aut censeri debent, quā ipsissi-
 mus Antichristus locum Dei oc-
 cupans, & hisce postremis tempo-
 ribus reuelandus, quemadmodū
 id ipsum pluribus clementis. no-
 strorum dominorū principalium
 Theologi scriptis impressis satis
 abundè demonstrarunt, facillimè
 quilibet pius colligere potest Ro-
 manum Epif. & hoc Iustiticum ip-
 sius concilium in controuersis re-
 ligionis & Christianæ Ecclesiæ re-
 forma

formatione nequaquam iudicis posse officio fungi, sed quod nihil tam inimicum Deo, legibus omnibus & rectæ rationi hominum accedere possit, quàm si reformatio Ecclesiæ, Episcopo Rom. & concilio huius confœderatis, infestis. Christi & Ecclesiæ ipsius hostibus & perturbatoribus committeretur, concilium istud approbaretur, & uoces decisivæ illis solis relinquerentur. Quid enim hoc esset aliud quàm Ecclesiam Dei, & totum Christianismum capitalibus suis hostibus & persecutoribus prodere, & eorum tyrannidi subijcere?

Neque uerò hac in re Augustum nomen Episcopi, eiusque autoritas & præ eminentia, quæ Romanis Episcopis cum suis, nec piè, nec honestè, sibi rapta, coram mundo flo-

ret, spectanda est. Et licet hæc omnia ordine legitimo adepti essent (quod tamen nequaquam ipsis conceditur) tamen ipsi sese sua impia & scandalosa reprehensioneque dignissima doctrina & uita, eorum possessione rursus eiecerunt. Ad hæc Deus ipse cognitionem & diiudicationem Ecclesiasticarum controuersiarum ad hosce titulos Episcopales nequaquam alligatam uoluit. Quemadmodum id in illis Episcopis & sacerdotibus, qui Prophetas, Christum ipsum, & Apostolos sunt persecuti, & trucidarunt, clarè cõspicitur, ut maximè illi ordinarij in populo Dei fuerint Episcopi & sacerdotes, nec minus etiam promissionem S. S. habuerint, quàm de sese Ro. Pontifex, & ipsius socij, magnificè hodie

die glorientur.

Octauò, porrò manifesti iuris est, adeoq; ab ipsorū Canonistis, pro immoto fundamēto habetur quòd Episcopus Ro. aut Papa in his duobus casibus non possit esse iudex, nempe quādo impia sua doctrina et uita, Ecclesiæ est offendiculo & ignominia.

Primùm enim quod ad doctrinam attinet, proculdubio est uerissimum, quòd Episc. Ro. ob falsam et hæreticam doctrinam accusatus, non possit, aut debeat, in eo casu iudicis sustinere personam. Nam Papa si deprehēdatur à fide deuius, accusari potest, et sic in causa ppria iudex esse nō permittit. Ad uitam uerò quod attinet testatur Canonistæ plurib. in locis, Papam si sit in peccato mortali noto

rio, et alios scandalizet: nec sit cor-
 rigibilis, quia in tali peccato iugi-
 ter permaneat, posse tanquam hæ-
 reticum puniri, nec debere esse iu-
 dicē, quia uideatur malè sētire de
 fide etc. Cū igitur iam sæpius
 dicti status Augustanę et Christia-
 nę confessionis, clementissimi do-
 mini nostri principales, Episcopū
 Rom. et ipsius complices, non so-
 lum ob tetram et scandalosam ui-
 tam, luxuriam immodicam, libi-
 dines, uoluptates, auaritiā, symo-
 niam, aliaq; crimina notarint, et
 in ius uocarint: uerū metiam ob
 doctrinā, traditiones, prauos cul-
 tus, atque ita hæreseos et idolola-
 trię palām, et iam antea, et nunc
 quoque insimularint, ipsi uerò ne
 minimum quidem in hunc usque
 diem sese purgauerint, neque in
 æter

æternū purgare possint, & tamen
hactenus nulli emendationi, aut
reformationi sese subiicere uolue-
rint, sed prorsus sint incorrigibi-
les: ideo de proprio ipsorum iure
sequitur, eos in concilio, rebus fi-
dei, & Ecclesiæ reformationi de-
stinato, nequa quā præsidere, aut
iudices agere posse.

Nonò, fingamus sanè, sed non
concedamus, nihil istorum obsta-
culorum existere, uehementer ta-
men Episcopus Rom. cum suis,
adeo quæ totum istud concilium, in
quo ipsi soli præsidere & decidere
cupiunt, clemen. nostris dominis
princ. esset suspectum, & pericu-
losum, eoque omni iure uitandū,
& recusandum.

Primū enim iure quemlibet
iudicem, qui ex causa coram se agi

tanda' magnum uel commodum,
 uel incommodū percipere potest
 ceu uehementer suspectum, recu-
 sare licet.

Est autem palàm, omnem Ro.
 Pontificis & suorum uel fortunā
 & incolumitatem, uel interitum
 pendere ex hac religione, fidei cō-
 trouersijs, in quibus non solum
 ipsorum persona, sed uniuersum
 Papæ regnum grauissimè accusa-
 tur. Quapropter ipse cum suis ea
 in re meritò non iudex, sed ab om-
 ni parte suspectus esse & cēseri po-
 test & debet. Deinde Ro. Pon-
 tifex cum suis assēclis omnino in
 causa nominata, pars est aduersa,
 non solum propterea quòd in li-
 bero & Christiano concilio publi-
 cè sit accusandus, atque ita alteram
 sustineat partem, sed ea quoq; de
 causa

causa, quòd erga illustres nostros
 dominos princ. & alios Christiana-
 nae confessioni adiunctos maximè
 hostilem & inimicissimum exhi-
 beant & gerant animum. Nam iti-
 dem iure cautum est, ne quisquã
 hostem uel aduersarium in causa
 sua iudicem admittere teneatur.
 Iudex enim qui se inimicum ostē-
 dit, licet non capitalem, suspectus
 est, & recusari potest. Iam uerò cer-
 tissimum est, ut & supra est indica-
 tū, & negare nemo poterit, quòd
 Rom. Pontifex & eius sectatores
 non uulgares, sed maximi, acerbis-
 simi & uehementissimi hostes, &
 sic capitales et atrocissimi sint cle-
 nistorum princi. inimici, quan-
 doquidem tot iam ab hinc annis
 Electores et principes, aliosq; cō-
 fessionis Christianae addictos, tan

quam hæreticos et schismaticos,
 non solum contumeliosè, licet fal-
 sò, et nec audita nec conuicta cau-
 sa, publicè cum summa iniuria, et
 nominis ipsorum ignominia pro-
 clamarunt, sed etiam damnarunt,
 excommunicarunt, et plurimorū
 ipsorum Cel. cōmuni pietatis con-
 fessione coniunctorum, res et uitā
 ferro, igni, iniustissimè, crudelissi-
 meq; persequi et inuadere ausi fue-
 runt. Ac ne nunc quidem aduer-
 sus ipsorum Cels. aliorū magnatū
 & principū animos inflāmare, ac
 omnibus technis ac fraudulentis
 machinationibus exacerbare ces-
 sant, quo ipsorū Cel. omnes quasi
 huic confessioni et Ecclesiæ Chri-
 stianæ adiuncti, ubique terrarum
 ferro, aqua et igni è medio, uel e-
 tiam ex omnium hominū memo-
 ria

ra tolli et extirpari possint. Ex
 quibus omnibus nunc supra me-
 moratis, satis manifestè apparet,
 quòd putatiuum istud concilium
 nò tantum periculosissimum, sed
 nec commune, nec liberum, neq̃
 pium Concilium nominari pos-
 sit, ideoq̃ à supradictis imperij re-
 cessibus & pollicitationibus alie-
 nissimum, ac ne concilij quidem
 nomine dignum: uerumetiam ob
 adductas pias, & grauis. causas,
 statibus piæ & Augustanæ cõfes-
 sionis & clementis. dñis princ. et
 communi Ecclesiæ merito maxi-
 mopere sit suspectum, & ob peri-
 culorum magnitudinē ualde per-
 timescendum, deuitandumq̃.

Quare Electoribus, principi-
 bus & omnibus p̃ijs ex ineuitabi-
 li necessitate in hac adeò grauisi-

ma Dei & fidei causa, quæ non res leues, sed animæ salutē, atque adeo cū corporalia, tum æterna bona spectat, omnibus modis istud concilium euitandum & fugiendum erit.

Nam licet sæpius honoris causa nominati Ill. princ. quæ hæcenus dicta sunt tam accuratè singula animo non perpenderent, & libarent: atque ea in re nec animæ nec corporis aut uitæ rerumque salutem, & incolumitatem, aut etiã nominis famæque gloriam spectarent, sed hæc omnia publicæ tranquillitatis gratia, (cuius ipsorum cels. quòd ad ipsos quidē attinet post diuinæ ueritatis cognitionē omniū maximè sint cupide) acerbisimis hostibus essent tradituri tamen ipsis, tanquam christi mēbris

bris & Dei filijs, est considerandū
 hanc nō ipforum, sed Dei causam
 esse, ipsos quoque ueluti pios im-
 perij ordines, quos Deus peculia-
 riter ueritatis agnitione benignè
 ornauit, minimè decere, ut in hac
 causa ad imminuendam diuinæ
 maiestatis gloriam, & eius sanctæ
 Ecclesię detrimentum quicquid con-
 cedāt, & aduersarijs largiātur, sed
 hoc potius summū & præcipuum
 ipforū esse officiū, ut in uerbo dei
 & agnita ueritate ad ædificationē
 & amplificationē miseræ Ecclesię
 p zelo constātes perseuerēt. Quē
 admodum ipforum Cels. ab hac
 confessione discedere, Ecclesiam
 Christi deserere, & Deo ob acce-
 pta æterna, & perpetua beneficia
 ingratos esse bona conscientia, &
 illæsa, cum diuinæ maiestatis au-

toritate, tum proximi dilectione
 nullo modo possunt. Nam cōtra
 legem conscientiae non est obedie
 dum superiori, etiam Papæ. Præ
 fertim consideratis exemplis san-
 ctorum Patrum, qui cum olface-
 rent synodis quibusdam non ueri-
 tatem inquisitam, sed quorūdam
 tyrannidem, uel impia & falsa do-
 gmata defensum & confirmatum
 iri, constanter eas accedere recusa-
 runt, etiam cum à supremo magi-
 stratu indictæ fuissent. Nam D.
 Chrysoſt. ad concilium, quod cō-
 tra se coactum erat, his de causis
 accedere recusauit. Cyrillus itidē
 ad concilia oppugnantia nomen
 homouſion accedere nō est ausus
 sed literis aliò appellauit. Atha-
 nadius etiam, quanquam Tyrū ad
 cōcilium accederet, tamen statim
 pedē

pedem retulit ad Imperatorem, cū
 uideret præcipuos in concilio uel
 le simul iudices & accusatores ef-
 se, eosq; clam substituisse quosdā
 qui falso se accusarent.

Constantius Imperator, cum
 Synodum Antiochiæ coegisset,
 Maximus illius temporis Episco-
 pus Hierosolym. accedere abnuie
 quanuis Antiochia nō procul in-
 de distaret. nouerat enim quò Cō-
 stantiij mens, per quorundam A-
 rianorum fraudes & seductiones
 informata spectaret. Eodem mo-
 do & Occidētales Episcopi, cū
 intelligerent Arianorum assecclas
 in concilio Sirmiēsi in Hungaria,
 frequentes conuenisse, mandante
 etiam Imperatore, comparere no-
 luerunt.

Similiter & Paulinus Episcop.

Treuerensis ex concilio Mediolanensi, cum insidiosas Episcopi eius loci Auzentij, ac eius sociorum machinationes, & studia animaduerteret, discessit. Eiusmodi exemplum passim in Ecclesia & alijs historijs plura inuenire licet.

Addo quod & iura Canonica concedunt concilia suspecta et periculosa recusari posse. Nam si iura alioquin in leuioribus & temporalibus rebus aduersantem & suspectum iudicem recusare concedunt, quid obstat quominus in grauissimis Dei & fidei controuersijs idem fiat? Nam si in iudicio, in quo iidem sint inimici, qui iudices, ne quidem humana debeant committi negocia, quanto minus diuina? Qui sapiens est, intelligat. Quia naturale est suspectorum

ctorum iudicum insidias declinare, & inimicorum iudicium uelle fugere.

Cum itaque omnia supra commemorata uerè ita sese habeant et magna ex parte notoria & perspecta sint omnibus, ac ita Rom. Pontifex eiusq; concilium ob æquiss. & grauissimas hactenus commemoratas causas, non solum nostris clementiss. dominis principalibus, & in religionis cōtrouersia omnibus modis incompetentes & parum conuenientes: sed etiam ipsorum Cels. maximè suspecti & periculosi sint iudices, et iuris beneficio nemo ad minus consentaneum iudicem uel præsidem accedere teneatur, imò omni cum diuino, tum humano, et naturali iure, suspectum, uel periculosum,

iudicem, & concilium recusare cō
 cedatur, illustris. et clem. princi
 pum nostrorū minorum, om
 niūq; et singulorū puræ et Aug.
 Confess. iam coniunctorum, uel
 deinceps coniungendorum nomi
 ne et authoritate Romani Pontifi
 cis et asseclarum eius concilium, et
 V. R. tanquā ipsorum Cels. et his
 controuersijs religionis minimè
 idoneos, sed plurimum suspectos
 aduersantes, iniquos et periculo
 sos iudices, in uniuersum omnes
 & singulos forma & processū, le
 gibus & consuetudine recepto &
 probato, ob supra indicatas cau
 sas, & impedimenta reijcimus, et
 reprobamus, & prouocamus, ac
 offerimus nos nomine arbitrorū
 iuris ad commune, pium & liberū
 concilium Germaniæ in conueniē
 te, et

te & determinato loco cogendū,
 & per Imperatorem clemētis, om-
 nium nostrorum dominum, con-
 iunctis aliorum piorū principum
 & minorum operis indicendū,
 cui pij & eruditi non suspecti aut
 Papæ obligationib. constricti ui-
 ri intersint. Neque uerò Ecclesia-
 sticæ solum personæ, uerū etiā
 Ill. nostri pr. & Dñi, alijsq; pñ per-
 spectæ fidei, & uitæ probatæ, cu-
 iuscunque sint ordinis conuocen-
 tur, liberè & tutò admittantur, &
 audiantur, quo ita cōtrouersia re-
 ligionis omnibus modis & in pri-
 mis ex Sacris literis, & fide dignis
 testimonijs ueteris, & ueræ Apo-
 stolicæ Ecclesiæ communi, libera
 & non obstricta uocatione, exami-
 nari, inquiri, & discuti possint.

Eiusmodi in concilio tanq; re-

ligionis & fidei cōtrouersijs uero,
 conuenienti, ordinario & unico
 iudice, et iudicio illust. princ. no-
 stri domini, supradictas causas in
 competentig et ὑπολήψεις sufficienter
 porrò pertexere et probare, ip-
 sum negotij et causæ caput (ut æ-
 quū est) palam proponere, et om-
 nib. ac singulis piæ suæ confessio-
 nis, et diuinę rationē reddere sunt
 parati. Atque omnibus illis, quæ
 in cōcilio tali ex Dei uerbo et A-
 postolorum doctrina deciduntur
 et decernuntur piē omni reueren-
 tia et obediētia sese humiliter sub-
 mittere non defugiunt. Quòd si
 tamen generale eiusmodi concili-
 um tam facilè & maturè cogi & in-
 stitui non posset, offerunt sese in-
 terea Ill. nostri princip. ad cōmu-
 nem, liberā, & Christianā aliquā
 Sy:

Synodum Germaniæ, ac aliarum nationū, quas eo cōuocati religionis causa postularret, in qua omnia eo modo & cōditione, quæ supra in Oecumenici cōsiliij idea est præscripta agant. & expendantur.

Cōsideratis his omnibus R. V. arbitrorum iuris nomine, ut et ante dictum magnoperè oramus & monemus, ut ueluti incompetentes, & maximè suspecti atque periculosi iudices, ex causis recitatis ab omni processu & actionibus, cognitionibus, & decisionibus in cōtrouersijs fidei & religionis, hoc & futuro tempore prorsus abstineant, & si quid hætenus à V. R. in dicto concilio denominata cōtrouersia susceptum, actum & trāsactum esset, id omne pro nihilo et & falso habeant, tollant, & in in-

Regnum restituant, ac nostros Ill.
 princ. ultra & contra hanc ipsorum
 interpositam piam, & iustissimam
 recusationem, prouocationem, et
 oblatum studium, nulla ulterius mo-
 lestia grauent, sed libera ipsis reli-
 cta *à vnoquoque* totum negocium, ac
 diiudicationem controuersiarum,
 in articulis sanctae nostrae et pie fi-
 dei ac religionis ad verum, ordina-
 rium, ac unicum iudicem, nempe
 ad Oecumenicum, uel Nationale
 liberum, pium, nec periculosum
 concilium, pro iure & equitate de-
 ferant, ac eiusmodi concilium de-
 bito studio et diligentia ad aedi-
 ficationem et conseruationem pie co-
 cordiae, et Christianae pacis, ac mi-
 serae afflictissimaeque Ecclesiae salu-
 tem, maturare et promouere dignetur.
 Illud enim nisi fiet, et Papa, et

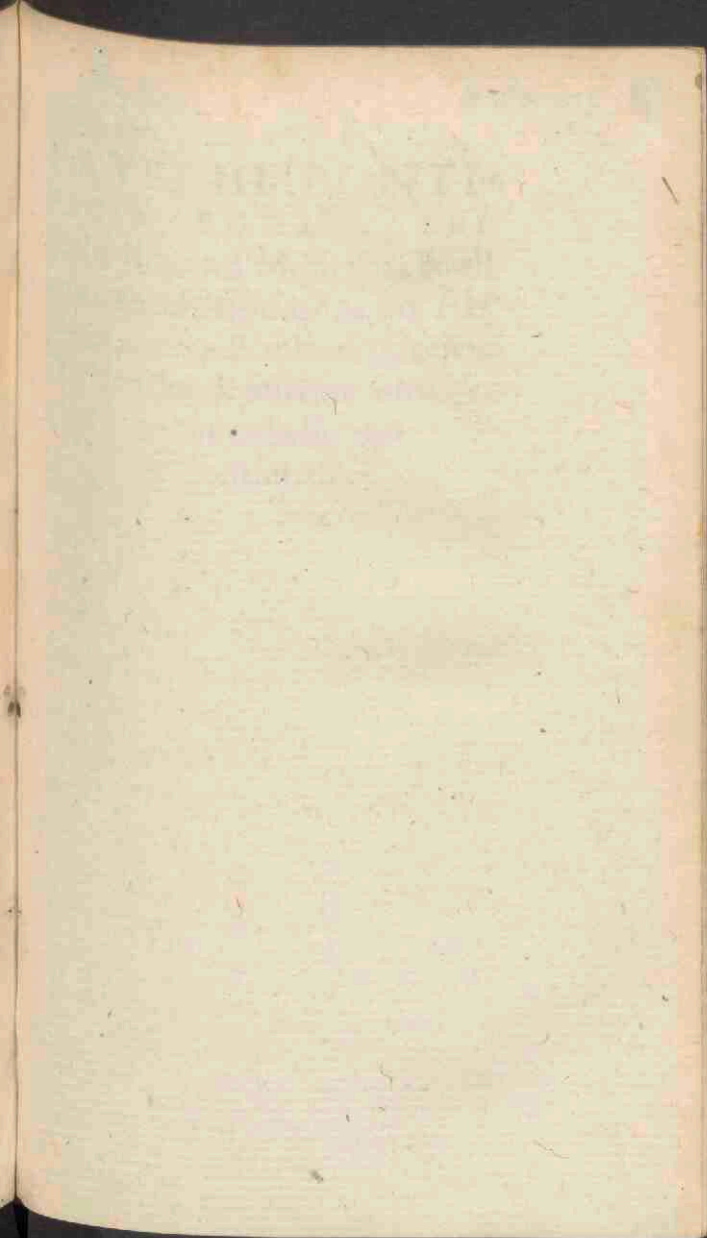
V. R. neglecta hac pia & equis. re
 cusatione ac prouocatione, in reli
 gionis & fidei causa uel breui, uel
 aliquanto post aduersus Illust. no
 stros principales, et alios huic con
 fessionis coniunctos molestis & pa
 rā æquis decisionibus, & cēsuris
 quicquid moliri, aut porro agere ausi
 fuerint, palā et legitimè hoc prote
 stamur scripto, nomine supra reci
 tato, de nullitate, iniquitate, & in
 iusto grauamine, et illust. nostros
 principes omnia ea quæcuncq; sint
 uel nominari possint, omni tem
 pore, nunc et deinceps pro nihilo
 habituros, et tanquam irrita (ut
 uerè essent) reputaturos, et è regio
 ne omnem et quamlibet iustam et
 legitimam, ac naturæ legibus con
 cessam defensionē expressè et no
 minatim reseruatuos esse.

Addimus et hoc, quod si R. P.
 cum suis ob hanc iustissimā recu-
 sationē & prouocationem Ill. no-
 stros prin. ullis modis molestare,
 uel etiam cōmune, pium & liberū
 concilium supra indicatum, ut ha-
 ctenus periculosè factū, impedire
 uel differre conaretur, & inde in
 Ecclesia dissipationes, seditioes,
 cædes & bella (quod omnipotēs
 Deus clementer auertat) exorirē-
 tur, Ro. Episcopū eiusq; compli-
 ces, horum malorum omniū faces
 & uerissimos & unicos autores et
 esse, & ab omnib. & singulis meri-
 tō haberi & æstimari debere. No-
 stros uerò Ill. dños & pri. deo mū-
 doq; cōprobante, omni carere cul-
 pa, quæ omnia, nos cunctis & sin-
 gulis nomine clem. princ. nostro-
 rum pura conscientia palàm, &
 coram

corā toto mūdo testari uolumus.

Hæc habuimus quæ V. R. nomine & mandato nostrorū clem. principalium, et summa ac ineuitabili necessitate Christianæ Ecclesiæ indicare debuimus, ut quid faciendum uel omittendum esset, cuiuslibet liquidò constaret. Verū tamen laudabiliter ac sæpius nominatis nostris clementissimis dominis principalibus, prout porrò necesse fuerit, ac res ipsa postulauerit ulteriora auxilia & iuris beneficia in expresso receptu posita esse uolumus, de quibus eodē modo manifestè protestamur.

BASILEAE,
Per Petrum Pernam

A 210 3716